Plymouth, Pa., 19 Birželio.

Musų tautiszkas „Susivienyjimas“ auga, plėtojas, didinasi. „Susivienyjimas, ta gražiausi musų institucija, tas puikiausis medis, kurio vaisiais vilias visa tauta pasistiprinti ir po jo paunksniu atsipusti, kyla kasdien augsztyn ir neatòoja ant įvairios veislės periszkadų, kurias daro jau aiszkus musų tautos nevidonai ir iszgamos, jau ypatos, lietuvystės ploszczium apsidengę, jieszkanczios isz lietuviszkų darbų savo medegiszkos naudos bei tuszczios ir lyg burbulas ant vandens isznykstanczios garbės. Szią-dien „Susivienyjimas“ pakilo ir parodė, kad musų broliai lietuviai jau daugiau įgavo tautiszko susipratimo ir suprato naudą ir reikalingumą vienybės. Gal but, kad į jų szirdis tukstelėjo krażieczių aszaros, vaitojimai ir nekaltas kraujas. Ir iszties, reikėtų nusistebėti, jeigu lietuviai negalėtų susiryszti į vieną didelį tautiszką ryszį, kaip kad svetimtaucziai, juk lietuviai isz prigimimo yra tykus, mylinti sutikmę, nenorinti skriausti kitų, bet ir nesidůdanti savę nuskriausti. Lietuviai dar stapmeldžiais budami savo vienybe, sutikimu buvo pagarsėję visoje pasaulėje, ir buvo taip galingi, taip stiprus, jog, nors neskaitlingi buvo, įstengė netikt atsiginti per kelis amžius nů įvairių svetimtauczių, gulanczių ant jų isz visų szalių, isz visos Europos, bet dar tulus apgalėjo ir pamuszė po savo valdżia. Jeigu musų prabocziai stabmeldžiais budami taip stipriai mylėjo vienybę, kodėl-gi mes sziądien, apszviesti Kristaus mokslu, negalėtume jos tarp savęs turėti! Tuli berods užmėtinėja szį bei tą jau „Susivienyjimo“ virszinįkams, jaů jo konstitucijai ir dėlto, sakos, nenorią prie jo prigulėti. Gal but, kad, kaip kiekvienoje jaunoje organizacijoje, „Susiv.“ turi savyje daug netobulumo, bet nereikia užmirszti, kad „Susiv.“ konstitucija ir jo virszinįkai, siaurai imant, nėra pats „Susivienyjimas“, bet tikt, jei taip sakysim, jo įrankiai ir paspirtys, kuriůs ant kiekvieno metinio seimo pagal delegatų nutarimą, galima permainyti, pertaisyti, kaip geriausiai. Rėkia nekurie ant „Susivienyjimo“ ir priżada tada prie jo prigulėti, kada bus jame padaryta reforma pagal jų norus. Dyvinas noras ir reikalavimas! Tur but pripażinsite, kad daugelio vieszpatysczių įstatymai ir urėdinįkai yra įvesti ir iszrinkti pagal daugumo nutarimą bei sutikimą arba, kitaip sakant, pagal balsų daugumą. Taip dabar ir „Susiv.“ reikalůse yra daroma: neviena żmogysta ką nutaria, bet daugumas „Susiv.“ delegatų. Tadgi kaip tie żmonės gali reikalauti nů „Susiv.“ reformų, kada jie prie jo nepriguli, neima jame dalyvumą? Jei mato ką blogą, tegul pasiskubina prisiraszyti prie jo ir ant seimo viską delegatams perstatyti arba ir neprigulėdami, gali tai padaryti, o delegatai apsvarstę balsų daugumu priims, ką pripażins už reikalingą, o atmes kas pasirodys nereikalingu. Kad „Susivienyjimas“ yra reikalingas, tai kiekvienas iszmintingas tautietis pripażins ir patvirtins, nurodydamas ant kitų tautų, kurios negali pasigirti priesz lietuvius nei savo istorija, nei protiszku bei fiziszku prakilnumu, kaip antai slovakai, rusinai, o kad ir patys lenkai, tacziaus jie turi savo didelius susivienyjimus, prie kurių priklauso po kelis tukstanczius sąnarių. Beje, slovakai turi susivinyjimą, prie kurio priguli į 150 draugysczių ir kůpų, rusinų susivienyjimas turi ir į 80 draugysczių ir kůpų, o lenkų, tų nesitikimo vaikų, tautiszkas susiriszimas turi per du szimtu visokių draugysczių ir kůpų. Nors minėtų tautų organizacijos daug didesnės mokesties reikalauja nů savo sąnarių, tacziaus jos daug stipriau stovi už musų „Susivienyjimą“, prie kurio prigulintiems reikia mokėti tikt po 50 c. ant metų, t. y. nei po centą ant nedėlios. Silpnai stovi musų „Susiv.“ palyginant su svetimtauczių susivienyjimais, bet pats per savę jis pasiekė szįmet laipsnį, kurio nebuvo matęs nů savo užsidėjimo. Jis sziądien jau tur per 40 draugysczių ir kůpų, sąnarių į 2000 ir savo iżde turi gyvais piniągais į 1000:00 dol., tadgi gali jau porą nemažų knįguczių atspaudinti, apdovanoti savo sąnarius, o likusias paskleisti po Lietuvą tarp savo brolių.

Pasirupinkite broliai lietuviai prisiraszyti prie „Susiv.“ iki seimo, kuris, rodos, už poros mėnesių bus, idant ant jo galimabutų pastatyti „Susiv.“ ant tvirtų kojų.

Isz Lietuvos.

— *Vilkaviszkio* pavieto Karklinių valsczius padarė laike valsczius susirinkimo nutarimą, kad visi tarnai (służaunįkai) yra niekam neverti, paleistuviai, tinginiai ir kitoki niekadėjai. Kad tas blogas puses, kaip ukinįkams rodėsi, nutremt, nusprendė susirinkimas (nors asz abejoju, kad turėtų tiesą tą nuspręstį), kad valsczius sudas asztriaus sudytų służaunįkus. To valsczius sudas taip dabar ir sudija: jei służaunįkas pames ukinįką, tai sudas nepaiso, kas kaltas, ar pats ukinįkas, ar służaunįkas, tik tiesiok apkaltina służaunįką, atsudija jam nemažai atsėdėti, pinįgų taip gi daug pareina iszmokėti, ir priverstas esti sugrįżti pas pamestąjį gaspadorių.

Toksai Karklinių valsczius nutarimas man rodosi yra dideliai neteisingu. Negiriu visų służaunįkų, yra tarp jų gana pramusztgalvių, bet skaityt visus ukinįkus gerais — nemažesnė klaida. Kas nežino pesztukų — gaspadoraiczių, kurie pastoję vėliaus patys ukinįkais, nevisada pameta savo blogą budą ir labai tankiai da arszesniais pastoja? Koksai nekartą buvimas służaunįkams pas tokius ukinįkus! Yra tokiu ukinįkų, pas kuriůs gali pabut tik tas służaunįkas, katras kożną valandą gatavas eiti ant peilių; o żinau asz kelis tokius! Żinau pagaliaus tokį vieną, kursai giria tik tokį savo berną, katras jį, susikabinus, gerai iszperia. Kaip gali iszbut nepametęs tokio ukinįko geras bernas? Da tankiaus už bjaurius gaspadorius pasitaiko tikros kraugerės gaspadinės. Atsikels, kaip giltinė iszsiszliepus, tai ir kremta paskui per visą dieną savo mergas — tarnaites; niekas jei neįtinka, ar tarnaitė sziaip, ar taip darys, nors isz kailio nersis, vis girdės, kaip ją gaspadinė drivija. Tokios kraugerės gaspadinės tankiausiai nori pasirodyt dievobaimingom; tankiai lanko bażnyczią, daug meldżiasi, bet żinoma, tikro dievobaimingumo neturi, o viską daro tik dėl akių svieto. Pas tokią gaspadinę gali metus iszbut tik lygi jai bjaurumu merga kuri netingi su ja ėstis, o gera, jautrios szirdies mergina sunkiai gal dakentėt ir laba tankiai priversta esti pamest O Karklinių valsczius ir tokiůse atsitikimůse kaltina tik służaunįką.

Kad tarp służaunįkų yr daug niekam nevertų — nie kas negali to užginti. Musz tynės, pesztynės ir kitoki n geri pasielgimai labai nere tarp jų. Bet ir czionais visada yra kalti vien tik sl żaunįkai. Isz tiesų persku

dus služaunįkų gyvenimas; tik žmogus ne gyvulys, vienu darbu negal pasikakyt, reikia ir pasilinksminimo nors kokio. Da ir gyvulėlis mėgsta paszokinėt. Dirbs, dirbs per nedėlią toks služaunįkėlis; ateina nedėlios diena, iszklauso miszių, pamokslo, per visą tą laiką stovėdamas ir nemažai pailsta; jei niszparai esti pavymu, da ir niszparų iszklauso. Pareina laikas namon eiti. Bet ką ki namiej' veiks, juk turi kelias adynas laiko, ar galimas daigtas, kad tik miegotų. Apie knįgų skaitymą nėra ką nė mislyti, nės nė patys ukinįkai jų nelabai mėgsta, o kas tokį vargszą — služaunįkėlį pastumės prie skaitymo? Susirinktų kur paszokt, pasibovyt, bet pirmiaus kunįgai gužynes iszkeikė, da ir dabar kone visi pamena, kad gužynė, tai„ velnio vakaruszkos“ ir nevisi da pamirszo, kad tas ir tas kunįgas gavęs žinią nů kokio sznipuko, važiavo kelis verstus, kad iszvaikyt su lazda susirinkusį jaunimą ir iszbarti ukinįką, daleidusį savo namůs susirinkt. Žinoma, liekasi visi karcziamoj, ten vienas, kitas pažįstamas, ramu, prie stiklelio da ramiaus. Jauni žiuri, kad senesniejie gerai traukia degtinę, o jaunam kas galvoj, ar jis gali protauti, jam rodosi labai gražu, kad ir jis gali taip daryt, kaip senesni daro, net jo patsai pavartaunasis„ gaspadorius“, na ir jis geria, kiek tik prigriebia, gėrimą laiko už kokį unarą. Iszjauno pripranta ir suaugęs patsai důda blogą paveikslą jaunesniems. Geria visi, seni ir jauni, o pasigėrę muszasi.

Raszau visą tą, kad atkreipt atydą ant szios priežasties platinimosi degtinės. Kad ją nutrempt, man rodos labai butų naudinga užvest kůdaugiausiai draugyszczių, kurios rupįtusi suteikt smagius pasilinksminimus jauniems, po priežiura, žinoma, senesnių, kad paskui tokios draugystės kartais neiszklystų isz savo tikro kelio. Jei tokios draugystės ir neturėtų kitų prakilnesnių siekių, tai ir taip butų nemažai naudingos, ypacziai jei jose butų ir lietuvszki skaitymai. O tokias draugystes, man rodosi, butų gana lengva užvesti.

Kada gudai kitas dalis Lietuvos smarkiai stengėsi sumaskolyti per gudiszkas mokslaines ir visokias „missijas“, tai Suvalkų rėdyba buvo lyg liůsiausia nů tų pragumų. Mokslainėse tankiausiai mokina mokįtojai isz tų paczių lietuvių ir žinoma visai nemislija versdįti lietuvių į maskolius. Popams taip gi nelabai rupėjo maskolystės propaganda. Tik szįmet, matyt isz kur augszcziaus gavę paliepimą, popai pradėjo atsimįti, kad reiktų lietuvius pradėt kalbįt į stacziatikystę. Buvo jau du toki paveikslai, kur popas kalbino ir abiejůse atsitikimůse moteriszkes, nežinia ar dėlto, kad mislijo, jog moteriszkę lengviaus prilenkt, ar dėlto, kad moteriszkę smagiaus kalbįt. Sztai tiedu atsitikimai.

Adomaitis isz Spruktų (Pustelnįkų gm., Naumieszczio pav.) susipeszė girtas su savo vůszviu, per ką vůszvis isz tų piktumų iszsipagiriojęs ir numirė. Adomaitį apsudijo už nugalabinimą vůszvio ant kelių metų katorgos ir ant viso gyvenimo į Siberiją. Paskui Vaitůse (Pilviszkio gm.) Czivinskas užmuszė savo kaimyną Starkų už pradalgę szieno ir taip-gi pateko į katorgą ir gyvenimą Siberijoj. Taigi pas abidvi tas gyvanaszles—Adomaitienę ir Starkuvienę atvaževo popas ir kalbino, kad jos tekėtų už staczia-tikio, tai jis panaikysęs szliubą su pirmůju vyru. Na o ką, ar ne naujo budo „missija“, panaszi į gundimą ledoko?

No. 19 „Kraj'aus“ yra paminėta apie kun. Miežinio lietuviszkai – latviszkai – lenkiszkai — rusiszką žodyną, kur jį gana pagiria, nors pripažįsta, kad yra truputį per mažas ir reikalinga esą jį dapildyt.

Oras atvėso; dienos tankiausiai kumornos, visas dangus lyg padumavęs. Smarkus vėjai beveik kasdien vaiko padangėmis pulkus sudriskusių debesių, isz kurių lynoja, bet beveik niekur pakaktinai neprilyja, nės vėjas tůjaus nuvaro tolyn debesį. Palynojo beveik visur, bet per mažai: nesuvilgė pakaktinai žemės.

J. Vėžys.

— Prie seno Tiszkaus nabasznįko *Palangą* buvo augsztai kaip maudoma vieta pakilusi, czia dėl juros maudymų suvažiůdavo svecziai net isz Petropilies, Maskvos ir kitų svarbesnių punktų. Ans buvo įtaisęs ne tiktai sziltus su jurės vandeniu maudymus, bet garlaivį, kuris per Liepojų marėmis sveczius vežtų, ůstą Palangoje, kurhauzo parką ir t. t. Bet nů kelių metų po jo smerties jau toji vieninteli musų Lietuvos vieta pradėjo vis žemiaus nupulti, vis kaskarts mažiau sveczių lankytis. Sztai pernai 1893 m., sveczių buvo per pusę mažiau, kaip kitais metais, taip kad pusė kvatierų tuszczių pasiliko. Parke grajijo muzika, bet nieks nevaikszcziojo; kurhauze buvo įtaisome baliai, bet tiktai vienos moterys susirinkdavo, o vyrų nebudavo. Viens isz nabasznįko Tiszkaus sunų dabar po tėvo Palangą gavęs, o matydamas, kad ją kaipo maudyklę užlaikymas brangiai kasztůja, garlaivį „Phenix“ pardavė ir ůstą taisyti nenori, nės tas kelis desėtkus tukstanczių kasztůtų. Žodžiu sakant, szįmet Palanga dar žemiau nupuls, nės garlaivių neesant bus prie jos dar sunkesnis priėjimas, nės arba per Prusus gelžkeliu, arba nů Liepojaus reikės ten devynias mylias prastu keliu baldytis, kur apart juros, jokio smagumo, jokios vigados atrasti negalima. Palangos dabar nepakels nei tai, kad isz miestelio dabar tapo miestu praminta.

— Girdėtis, kad dar apie Telszius ir Kurszėnus iki sziol *cholera* siauczia. Telsziůse pirma mirė po 10 žmonių ant dienos.

— Per gavėnią priesz Velykas p. Papreckis už lietuviszkų knįgų laikymą atsėdėjo Resiainiůse 3 mėnesius kalinyje.

— Dėl tos priežasties, kad lietuviai už latvius, musų pusbrolius, žemiaus stovi kulturoje, gauna jie, kůsunkiausius Latvijoje darbus ir tai vis tokius, kokius ir patys latviai dirbti nenori, kaipo tai brukavojimą ulyczių po miestus, plytų dirbimą ir t. t., o reikia atminti, kad latviai Lietuvoje užima pirmesnes už lietuvius vietas. Pakursziais mažne visi vagoriai (urėdai), melnįkai ir t. t. yra latviai, kurie taip savo kalbą į Lietuvos sziaurę paplatino, kad per tris mylias nů Kurszo mažne visi lietuviai gerai latviszkai kalba, o latviai, nors per daug metų Lietuvoje buvo, lietuviszkai neiszmoksta ir mokintis nereikalauna, nės su lietuviais latviszkai susikalba. Paskui latvius eina latviszkos knįgos, laikraszcziai, kalendoriai ir t. t., kurie ir lietuvių tarpe labai platinasi. Sztai jau pakurszyje Žeimelių parapijoje, Panevėžio paviete, lietuviai mažne visiszkai į latvius iszvirto. Ano kraszto lietuviai patys nežino ar jie yra latviai ar lietuviai. Taip darosi ir kitur. Prie lietuviszkų knįgų uždraudimo latviszkos lietuvių tarpe labai platintis pradėjo. Latviai matydami,

kad ant lietuvių didelę įtekmę turi, idant dar didesnę turėti, pradėjo į savo knįgynę kalbą maiszyti daugel lietuviszkų (?R.) żodżių, idant (?R.) jų knįgos galėtų pas mumis eiti dar placziau.

44.

Latviai yra toki pat, pagal paėjimą, lietuviai, kaip ir mes. Latviszka kalba skyriasi nů lietuviszkos, o lietuviszka nů latviszkos dėlto, kad latviszka kalba buvo papůlus po įtekme vokiszkos kalbos, o lietuviszka lenkiszkos arba abelnai sakant gudiszkos. Į latviszką kalbą daug vokiszkų żodżių įsibruko, o į lietuviszką gudiszkų. Paskutiniame laike latviai stropiai ėmė valyti savo kalbą nů svetimżodżių, priimdami į jų vietą lietuviszkus żodżius; lietuviai irgi czystyja savo kalba nů lenkiszkų ir gudiszkų żodżių. Tokiu budu latviszka ir lietuviszka kalba (kadios ir be to labai arti viena kitai buvo), żymiai artinas viena prie kitos. Tadgi latviai nedėlto deda lietuviszkus żodżius į savo rasztus, idant kaip musų korespondentas raszo, kad jůs labjau praplatinti tarp lietuvių ir didesnę įtekmę ant jų padaryti, bet dėlto, kad tie żodżiai yra sykiu lietuviszki ir latviszki. Latviai skaito mus už savo brolius ir rupinas, idant kůgeresnėje vienybėje su mumis gyventi. Ką ir mes isz savo pusės turime daryti. *Red.*

— Lenkai Vilniaus ir Kauno rėdybos pradėjo po dvarus dėl savo dvaro tarnų iszraszinėti lenkiszkus populiariszkus laikraszczius ir knįgas, kurios, kaipo jiems prieinamos pradėjo labai platintis. Daugel turtingesnių lietuvių pradėjo net patys iszraszinėti: „Zorza“, „Gazeta Świąteczna“ ir kitus Pronyko iszdavimus, Varszavoje iszeinanczius,

— Nors maskoliai uždėjo po daugel vietų prie savo iszkalų ir maskoliszkus knįgynus, bet żmonės tos kalbos nesuprasdami mažai anos skaito.

Gali buti, kad Prusų lietuviai sulauks su laiku palengvinimą, nės vokiszkůse laikraszcziůse atsiliepė liberariszki balsai; sztai „Koelnische Volkszeitung“ straipsnyje „Polenfresser“ raszo: „Prieszlenkiszkoji politika yra per virszų neatsargi ir neteisinga. Jokios naudos neatnesza, nės visi iki szioliai daromi darbai davedė, kad negalima dviejų (?) milijonų lenkų į vokieczius paversti. Jeigu lenkų vaikus mokįsime svetimoje jiems vokiszkoje kalboje, tai pirmą, nieko neiszmoks, o antrą užmirsztą tą, ką vokiszkai iszmoko. Nů 17 ir 18 metų lenkiszki vaikai ir merginos tankiai nei żodżio vokiszkai nemoka, nors anůs priverstinai iszkaloje vokiszkai mokino... Negalima priesz pedegogiją didesnio grieko papildyti! Isz tikro dilelis daugumas lenkų tarpe nemokanczių skaityti Poznaniuje ir Szlionske per tai yra, kad jie buvo vokiszkai mokinami. Prieszlenkiszkoji politika yra neatsargi per tai, kad lenkus prie nusiminimo priveda ir prie neprietelių anůs artina.... Ant galo prieszlenkiszkoji(antipolska) politika yra neteisinga. Kas pyksta ant prispaudimo vokieczių Maskolijoje, jeigu ne tie „polenfresseriai“ (lenkų ryjėjai)? Prigimtoji kalba szale tikėjimo yra kożnos giminės augszcziause gėrybė“.

Gerai butų, kad ir maskoliai suprastų, kokia yra nauda isz lietuvių ir lenkų prispaudimo!

Dėl pastiprino maskolystės Lietuvoje „Birżevyja Vedomosti“ raszo, kad yra projektas, idant maskoliams norintiems Lietuvoje apsigyventi butų důdamas isz karalystės iżdo paskolijimas ant ¾ (trejų czverczių) dalių pinįgą ant perkamos żemės vertės, o kad ketvirtą dalį jie savo pinįgų turėtų.

„Krajus“ pranesza liudną żinią, kad Minsko rėdyboje ir paviete sudegė grovo Benedikto Tiszkaus Vialos dvare rumas medinis nů dviejų piontrų, kur buvo turtingi artistiszki rinkimai, kasztůjanti daugel darbo, laiko ir pinįgų, kur buvo daugel teplionių vietinių (lietuviszkų) ir užrubežinių tepliotojų. Iszgelbėtas tapo tiktai Mateikos abrozas „Batoras po Pskovu“. Daugel brangių teplionių, senovės musų lietuviszki apszarvavimai, ginklai, viskas su ugnia nuėjo. Prie to dar sudegė cziela potograpiszka dirbtuvė nů Tiszkaus įsteigta, o kasztůjanti 40,000 rubių, o ten taip buvo dailiai dirbomos potograpijos, kad ant parodų aukso medalius gaudavo. Abelna trotos vertė aprokůjama yra ant 800,000 rublių.

Isz tos prieżasties, kad żydų daugybė isz Amerikos atgal į Maskoliją pagrįżta, kur anų laikyti nenori, tai jie ant laiko Lietuvoje apsistojo, užguldami daugel musų miestelių. Nors jiems czia, kaipo negimimo vietoje buti nevalna, bet jie policiją papirkę gyvena po kelis metus ant vietos. Tie żydai dabar dėl policijos yra lyg melžiamos karvės, isz kurių nůlacziai naudą turi. Bet mums nėra labai gerai, nės netiktai po kaimus prilindo ir musų żmones visaip prigaudinėja.

Pagrįżę isz Sziaurinės Amerikos żydai yra baisiai biedni ir suvargę. Kiti isz jų rengiasi į pietinę Afriką keliauti, tůmtarpu doru ir nedoru budu pinįgus rinkdami.

— *Biblijografija.* Ptaszycki. *Do historyi litewskiego prawa po trzecim statucie.* Petersburg, 1893 r. 31 puslapis. — „Biblioteka Warszawska“. Maj 1894 r. Tom II, reszyt 2 p. 382, důda recenziją apie tą veikalą.

Apie „Lietuviszka Statutą“, kaip isz tos recenzijos matytis, yra labai garsinga ir plati literatura juridiszkame (zokonvedystės) sviete paplitusi. Lietuviai dar nů senovės laiko isz savo gudrių zokonų pagarsėję buvo.

— *Resiainių* kalinis pripildytas yra Krażių muczelnįkais. Isztyrinėjimai vis toliaus eina. Muczelnįkų dalį żada į Kauną nuvaryti. Nors daug apie tą kalbėta, kad Kaunc gubernatoriaus Klingenbergo nebus, bet matyti, kad valdżia jo darbus už naudingus sav parokavo, tai yra, kad Krażiu terionybę už teisingą pripaži no, nės Klingenbergas yra an vietos ir kalbos nutilo, kad j Kaune nebus. Krażių baž.užpe czėtyta dar czielybėje tebestovi Neseniai gavau girdėti, ka Krażiůse buvo szioks atsitiki mas: Buvo ir yra dėl Krażi veikalo isztyrimo nů valdżio pusės sznipukai (iszdavėjai szpiegai), kurie į ukinįkų dra bużius pasirėdę żmonių tarp trinasi, kiti net ėjo spavied nės, idant nů kunįgų ką isz girsti ir anůs iszdůti. Taig vienas isz tų iszdavėjų pri Krażių užpeczėtytos bažny czios priėjęs apżiurinėjo pr dėtą prie durių peczėtį. Vi tinis pristovas proszalį eid mas pamatęs, kad prie bažny czios durių stovi żmogus, k ris peczėtį cziupinėja, paėm pagalį dikcziai aną apdauž bet kada paskui datyrė, k tai yra vyriausis maskol szpiegas, muszti nustojo.

Lietuvius ir latvius katal kus nenustoja valdżia pers kioti dėl knįgų užrubeży spaudintų, kurių savo kras spaudinti nedůda. Sztai P

szalotûse, miestelyje Panevėžio pavieto, buvo vėl du vyrai suimti už lietuviszkas knįgas, isz jų vienas Panevėžyje atsėdėjo vieną mėnesį, o antras pusantro — Taipo jau *) katalikų latvių kraszte, kurie savo knįgas Tilžėje, Prusûse, spaudina tame dalyke yra didelis persekiojimas. Jie toli nû Prusų rubežiaus budami gauna savo knįgas per žydus, kurie isz to gerą gescheftą daro. Taigi neseniai gavome dagirsti, kad Nagdos miestelyje, Režicos paviete, jau tretį kartą žydą Želiką dabar per gavėnę suėmė ir dikcziai apsztriopavo už latviszkas knįgas, kurių pas jį rado ant 700 rublių.

Aname kraszte latvius katalikus dar labjau persekioja, ne kaip mus, nės visoje anoje Latvijoje nevalia naujų kryžių statyti, todėl jeigu yra dabar parapijoje 20 kryžių, tai labai gerai. Bažnyczios tenai yra gražios, kunįgai kûnevisi lietuviai, o latviszkos užrubežinės maldaknįgės kasztûja tenai, apie Dinaburgą ir kitur, po 1½ rublio, tai yra pigiau kaip lietuviszkos, kurios jau Vilniaus rėdyboje lyg trijų rublių daeina. Ano kraszto latviai turi labai mažą literaturą, prie kurios kûdaugiausiai baronas Manteufelis prisidėjo. Jų kalba stovi tarpe lietuviszkos ir grynai latviszkos literaturiszkos kalbos. Ano kraszto latviai lietuviams yra artesni, jau neskaitant vienokio tikėjimo, už latvius liuteronus į vakarus Kuržemėje ir Vidžemėje gyvenanczius. Daugumas isz jų maskoliszkai moka ir neszioja raudonus marszkinius, kaip burliokai ant kelinių paleistus. Bėda ir ten didelė, ypacz Režicos ir Dinaburgo paviete, kur baisus smeltynai. Žmonės eina ant uždarbio į tolymus Maskolijos krasztus ir, kur kitas darbo negavęs, o pinįgus iszleidęs, turi pėksczias atgal grįžti, o isz ko valgyti neturėdamas, tankiai savo batus ir drapanas pardûda.

44.

*) Vydbodės gub.

Isz Kitur.

— *Suvienytos Valstijos.*

— *Pavonia, Camden County, N. J. 13 Birž.* J. Kauffmannas, budamas su szeimyna, o neturėdams per ilgą laiką darbą, įpûlė į tokį liudnumą ir nusiminimą, kad atsikėlęs isz lovos naktį, paėmė britvą ir, su ja papjovęs savo mieganczią paczią ir trejetą vaikuczių, nusiplovė kraujus, apsirengė ir nuėjęs pats pasikorė.

Straikai daugelyje vietų jau pasibaigė arba žada pasibaigti. Vieno Pittsburgho distrikte tûj pradės dirbti 40,000 darbinįkų. Yra iszrokûta, kad per straiko laiką abelnos blėdies yra padaryta ant $20,000,000.

Coxeystus už vagimą trukių ir savvalystes ima randas kietai į nagą, kaip antai 14 Birželio Julisburge, Col., suaresztavotų 170 coxeystų už pavogimą treino, tapo apsudyti ant 4 mėnesių į kalinį.

— *Troppau, Austrijos Szlezijoje 15 Birželio.* Anglių kasyklėse „Johannes“ ir „Franciska“, prigulincziose grapui Lariszui, atsitiko baisios nelaimės, kurios pareikalavo 232 darbinįkų gyvasczių. Pasidarė penkios, viena paskui kitą, ekspliozijos ir beveik ant sykio abiejose kasyklėse, nû ko užsidegė szaftai ir viskas, kas degamas buvo — visas kasyklių distriktas pavirto į liepsnų mares. Žmonės isz visos apylinkės akies mirksnyje subėgo, idant gelbėti žustanczius kasyklėse darbinįkus. Tėvai, paczios ir vaikai nelaimingujų laužė rankas, klykdami ir szaukdami, bet veltu — priesz ugnį tą sykį pasirodė visi žmonių stengimaisi ir įrankiai persilpais. Berods deszimts drąsių vyrų, norėdami gelbėti savo draugus, įpûlė per ugnį ir dumus į kasykles, isz kur nei vienas nesugrįžo, bet visi smertį rado.

Minėtos mainos da ir dabar tebedega ir tikt už kokių penkių mėnesių galima bus jose darbą varyti.

— *Vokiecziai netoli žengę nû Maskolių.*

13 dieną szio mėnesio Poznanijos arcivyskupas Stablewskis važinėjo atlankyti savo diecezijos katalikus. Važinėjo labai puikioje karietoje su szeszeta gražių arklių. Pirm jo jojo nemažas skaitlius, tautiszkais drabužiais ir ženklais apsirėdę, lenkiszkų vaikinų, žodžiu, kaip vokiszki laikraszcziai raszo, arcivyskupas Stablewskis važinėjo kaip lenkų karalius ir žmonių buvo priimamas kaipo karalius. Visur buvo ant kelių padaryti puikus garbės vartai ir visur jį gaujos lenkų pasitiko, daugiausiai tautiszkai pasirėdę, visur buvo pasveikintas augsztai kylancziais balsais ir patrijotiszkomis sznektomis. Visur kibojo lenkiszkos veliavos, bet vokiszkų ir prusiszkų niekur nebuvo matyti ..

Isz priežasties tokių minėto arcivyskupo vizitų, vokiszki patrijotai ir lenkų ėdikai ką tik neduksta isz piktumo. Jie rėkte rėkia, kad tokios lenkų parodos esą aiszkios demonstracijos priesz vokieczius ir, kad lenkams perdaug jau liûsybės dûta. Jie sako — jû mes lenkams dûdame didesnę liûsybę, jû jie aiszkiaus ir drąsiaus ima rodyti savo ragus priesz mus.

— *Castlebar, Irlandijoje, 14 Birželio.* 110 žmogystų, tarp kurių 80 buvo darbinįkų ir darbinįkių, visi jauni žmonės, yrėsi ant žėglinio laivo isz Achillo Island į miestą Westport. Neužtraukiant žeglių, laivas, kadangi jis perpilnas žmonių buvo, persikreipė ir apsivertė ir, visus pasažierius iszkratė ant vandens. Baisi buvo kova prigerianczių, kurie stengėsi savę gelbėti jau ant žėglių kabinėdamės, jau paties laivo. Kitas botas netolymoje esantis pribuvo nelaimingiems ant pagelbos, bet kadangi jame dėl visų vietos nebuvo, iszgelbėjo tiktai 75, 35 turėjo vandenių vilnyse pražuti.

— *Maskoliai gruda Amerikos ukėsus į Siberiją.*

Buffalo's lenkai nutarė pereitą nedėlią padûti praszymą į Suvienytų Valstijų valdžią, idant jį iszliûsûtų savo ukėsą, lenką, Stanislovą, Kovrzinkį isz Siberijos kankinimų. S. Kovrzinki 28 metai kaip Amerikoje ir seniai jau turi pilnas amerikiszkas popieras. 65 metų amžiaus. Jis atvyko, kaip minėjau priesz 28 metus su dviem dukterim ir su dviem sunais, palikęs paczią tėvynėje. Jis daug sykiu raszė savo pacziai laiszkus ir siuntė pinįgus, praszydamas, kad ji atvažiûtų pas jį į Ameriką. Pati neatvažiavo, rodos, dėlto, jog bijojo, kad apleisdama Maskoliją nebutų per maskolius suaresztavota ir isztremta, nės maskoliai skaito už didelį persižengimą priesz zokoną, jeigu kuris apleidžia ir iszsižada caro padonystės be jo pavelijimo. Ir maskoliai matyti, tame dalyke turi gana gerą atmintį, nės led įžengė minėtas ukėsas į Maskolijos valdybą, ir spėjo atlankyti savo seniai bematytą paczią ir giminaiczius, kaip buvo Lutomielske (Lenkijoje) suaresztavotas ir taip veikiai į Siberiją ant kataržno darbo iszvarytas, kad jo pati ir giminaicziai neturėjo laiko nieko dėl gelbėjimo padaryti. S.

Kovrzinski mislijo, pasikie minėjęs savo tėvynėje kokius tris mėnesius, pasiimti savo paczią ir grįžti į Ameriką.

Į tėvynę jis iszvažiavo apsirupinęs visomis amerikiszkomis popieromis, 8 Kovo, 1894 m., isz New Yorko, ant garlaivio „Diana“ ir pribuvo į Lenkiją, į savo tėviszkę Lockavek. Matysime, ar jį Suvienytos Valstijos greitai iszgelbės isz maskolių nagų.

Maskolius dėl iszpildymo savo zokonų, nukaltų ant priekalo fanatizmo ir absku-rantizmo, laužo be gėdos visas dieviszkas, gamtiszkas ir žmogiszkas tiesas bei įstatymus.

— *Maskolija, 16 Birželio.*

Maskolių despotizmas kaip matyti, visiems svetimtaucziams daėdė iki kaulo ir visi ėmė rupintis numesti jį nů savo sprando. Kaukazo gyventojai, tie gražiejie ir tvirtiejie žmonės, kurių skaitosi į 14 milijonų ir, kuriůs maskoliai per 60 metų, be pertrukio kariaudami, led 1864 m. visiszkai užkariavo, sziądien pradėjo aiszkiai rengtis iszsiliůsůti nů barbariszko maskolių jungo. Tai patvirtina sziame mėnesyje atradimas ant Kaukazo viename kaime daugybės ginklų ir kitų visokių kariszkų padargų, iszvogtų isz maskoliszkų kariszkų magazynų ir, kada maskoliszka valdžia ėmė tyrinėti, atrado, kad viso Kaukazo gyventojai buvo sutarę padaryti priesz maskolius visůmeniszką maisztą, laike kurio visupirmiausiai iszpjauti iki vieno ant Kaukazo randancziůsis maskolius. Po to atidengimo maskoliszkas randas ėmė labai nerimti, tům labjaus, kad per kaukazkus kalnus yra labai sunku pristatyti reikalingą kareivių skaitlių dėl numalszinimo nerimstanczių kaukazieczių.

Todėl, dėl palengvinimo kariumenės pristatymo, maskoliai tůjaus nutarė iszvesti geležinkelį per Kaukazo kalnus. Bet kaszin, ar kaukaziecziai neardys to kelio... Kaukazo gyventojai, tai ne mes lietuviai lempiai, iszglebeliai: tenai susitikęs maskolius kaukazietį ant lauko arba kokiame užkampyje, dreba it apuszės lapas, nės gal greit nů pirmojo gauti su kindžalu, kurį visados prie savęs turi, į krutinę ir dvesk. Kaukazo gyventojai dažnai iszpjauna maskolių po kelis deszimtis ir už tai jiems tankiai nieko blogo neatsitinka, nės tarp jų yra žydiszką vienybę ir broliszkas už viens kitą užstojimas.

— Cholera Lenkijoje ir Hamburge vėl atsirado.

— Romoje 16 Birželio pirmasis Italijos ministras Crispi ką tik iszspruko nů giltinės, kurią jam bandė suteikti anarchistas Paolo Lega.

Musu praeitės ir dabartės paslaptys.

Tikrų atsitikimų apsakymas.

paraszė Aleksandra Gužutis.

(Tąsa.)

XI. POLICIJOS VPRISTOVAS „ASESORIUS“ PASTOJO MESZKINĮKU.

Kitą kartą policijos urėdinįkai, o įpatingai pristovai gyvenantiejie mažůse mieste liůse, buvo labai nedori ir iszmanydavo visokias sztukas dėl isztraukimo rublių; o norįs ėmė metinės algos tik 250 rublių, vienok laikė po keturis arklius, muszė kortomis ir gėrė szampanską. Budavo visůse reikalůse policija darys iszjieszkojimus „sledztvas“, dėl to tiems ponams nevienas budavo rugpjutis, kada turtingasis žmogus įpuldavo į jų rankas. Taipgi ir isz vagių turėjo nemažą pelną, buvo tai policijantų bitės, kurias ilgai nelaikydami aviliůse „kalinyje“ leisdavo vėl darbauti.

Vieną kartą bitinas pakvailo ir trejetą arklių nů asesoriaus pavogė. Skaud-jůkai. Dėlto ponas asesorius, suėmęs vagių vadyrį klausė, kur dėjo jo arklius?

Drąsus vagis su didžiausiu ramumu atsakė:

— Ponas nėjieszkok savo arklių, nerasi, — asz tůs arklius atidaviau tam, nů kurio tu buvai pavogęs.

Norįs supykęs urėdinįkas, kirto vagiui per žandą, vienok paleisdamas jį prisakė sudėti pinįgus už iszvestus arklius.

— Ponas taip ir kalbėk — atsiliepė vagių vadyris, mes nenorėsime tamstos skriausmo.

Negalėdamas apraszyti visų asesorių pikt-sztukų, apsakysiu vieną tik veikalą asesoriaus meszkinįko.

Szesztam desėtke musų szitmeczio, viename miestelyje, Raseinių pavieto, įsikurė asesorius, kurs buvo (su nuraudimu turiu pasakyti) sulenkėjusis lietuvis. Tas ponas didei puikiai elgės, kortos, brangiejie gėralai ir tos katytės mėlynakės, labai jam daug kasztavo, o toks paikasis apsiėjimas kiaurino pono asesoriaus, kiszenius, kuriůse niekaip negalėjo rublius užsilaikyti. Reikia tamstoms žinoti, kad kitą kartą pas mus didei mažai buvo bumaszkų, o vis tik auksas ir sidabras, o tų apskritų ir labai slidų daigtų ponas asesorius nestengė iszlaikyti, dėl to nabagas pritrukęs pinįgų, pasirėmęs ant stalo liudnai rymojo, apmislydamos niekystę to svieto, kurs, kad jį bala, iszsimanė szyksztauti ir nedůti tiek pinįgų, kiek ponui asesoriui reikėjo. Užtiesą jogei pons pristovas datyrė sunkaus rupesczio. Ar tai jůkai? neatbutinai reikėjo muszti kortomis, pargabenti namon bent 12 butelių szampansko ir porterio, pasimatyti su dailia Onyte ir nupirkti jai deimantinius auskaras; o czia kaip ant kerszto, pinįgų nei krislo, regis, kad Uraliaus ir Kalipornijos rudis visiszkai iszgaiszo.

Kada taip įsirupinęs sėdėjo asesorius, įėjo į seklyczią sekretorius, isz savo gimimo vadinantis Jukna, o pagal lemtumo sekretorystės pramįtas Juknevyczia. Buvo ta žmogystė su kleboniszku pilveliu, su akimis ir veidu tarencziu: důk szen pinįgus.

Senovės alkemistas amžius triusė, dėl iszradimo stebuklingo akmens permainanczio viską į auksą, o kaip skaitome, tas sunkus vargszų darbavimas, neturėjo geidžiamojo pasivedimo. Norįs vienas isz tų alkemistų gyrės popiežiui, kad jau iszrado prámonę aukso dirbimo, ir už tą iszradimą praszė atpildos, vienok gudrus popiežius atsakė: jogei iszradėjui pabuklų dirbimo brangių rudžių daugiaus nieko nereikia, kaip tik turėti maiszą, o dėl to nabagui alkemistui liepė důti didelį, tuszczią maiszą. — Gal netikėsite, kad pasakysiu, jogei visi tie senovės alkemistai, priesz musų Jukną buvo tai neužaugai ir „fuszeriai“ Jie isz sumaiszytų visokių rudžių neįstengė padaryti nei aukso, nei sidabro, o sekretorius Jukna isz kožnos menkos popierės mokėjo iszspausti pinįgus, o norįs jisai nei pas vieną nepraszė atpildos, vienok jo skrynė gerai buvo prilasusi.

Asesorius pakėlęs akis ir pamatęs Jukną isztarė: Juknevyczia pinįgų nėra!

— Tůjaus bus rublių, kaip murvos, atsakė Jukna, pavažinėsime keletą dienų su meszka, o kris mums szimtrublinės, kaip pepulos izraelitams pustynėje.

— Tegul tavę velniai! isztarė apmaudingai asesorius — tav jůkai, o man jau galas, a nori, kad nusipirkęs meszką rodyczіau aną ir rinkcziau kapeikas?

— Saugok Dieve, pone ase

soriau, asz to nenoriu, nės man tektų triubįti ir bugnelį tauszkįti, musų meszka bus laikomas „karaulnėje“, kalinyje, kariumeniszkas dizertiras Sprungis, kuris parodys, jogei prisilaikė pas turtingą ukinįką. o tada turėsime geras užgavėnes. Aa, suprantu, pasakė asesorius, tu brolau esi didžiausis gydytojas kiszeniszkos džiovos. Sutaisyk viską pagal savo iszmanymą.

— Gerai, pone asesoriau, dûkite man laiko dvi dienas, o viskas eis, kaip isz pypkės. Nu, rûszkis kaip iszmanai. Kalbėjo asesorius, o Jukna saldžiai nusijûkęs, iszėjo isz seklyczios.

Prilaikytojus kariumeniszkų bėgunų smarkiai persekiojo įstatymai, ir nevienas už laikymą savo namûse tokių slapukų atsidurė Siberijon, dėlto žmonės didei bijojo ir papûlę į tokį vargą, isz paskutinės mokėjo policijai, kad tik nebutų, pakaltįtais. Gerai apie tą žinodamas Jukna, galando savo nagus, įpatingai ant tų ukinįkų, pas kuriûs tikėjos pasiszelpti.

Tą paczią dieną ėmė Jukna darbauti. Pirmiaus paszaukęs į atskirį kambarį Strungį, prakalbėjo: Tu brolau kaip viszta susipainiojusi į pakulas, sėdi lyg pereklė ir nieko apie savę nemisliji.

Strungis, veizėdamas isz panurų, atsakė.

— Ui poneli, nesėdėcziau asz czia, kad ne tos sagtys. Tą isztaręs, suzvangino užmautais ant rankų ir kojų geležiais.

— Pasakyk man ar geri arielką ir rukai tabaką? užklausė Jukna.

— Žinoma, poneli, kad gerų daigtų nespjaucziau, bet isz kur tie pinįgai. Jus dabojate manę kaip velnią, o jeigu bucziau liûsas, tai priaugįcziau sav kokį gerą kumelį ir butų pinįgų, kaip purvo.

— Ui tu niekdarbi, visados turi geidulį prie raitarijos.

— Ką veiksiu, poneli, neturėjęs geidulio? tik geriaus joti, kaip pėkszcziam vaikszczioti.

— Ar sziaip ar taip esu prapûlęs, reikia toliaus į purvyną bristi, nės tų kariumeniszkų „szpierutenų“ velniszkai bijau.

— Strungi, jeigu busi iszmintingas ir elgsiesi pagal mano įsakymą, tai turėsi pinįgų, o ant galo, kad eis gerai reikalai, tai gal ir panczių nusikratysi.

— Pone sekretoriau, dirbkite kaip iszmanote, o asz busiu paklusnus, kaip kudikis, o paskui tilėsiu, kaip žuvis.

— Jeigu taip, tai klausyk: Mes norime pamilszti nekuriûs turtingûsius szikszt ûlius, laikancziûsius verguvoje rublelius; dėlto parodyk, kad prisilaikei Raubucziûse pas bajorą Joną Dulkevyczią, Dirżėnûse pas ukinįką Petrą Glemžį ir pas kitus gaspadorius, kuriûs asz tav pasakysiu. Vardus jų paczių, vaikų, giminaicziu ir visą padėjimą namų, kožną kartą asz tav iszrokûsiu, dėlto, kad praturtėję negalėtų iszsigįti. Tu brolau už kožną sztuką gausi po 10 rublių, o ant galo pažiurėsime.

— Geradėjau mano! ką liepsi, viską padarysiu, užteks man ir penkių rublių nû sztukos, o kita penkrublinė tegul bus ponui, tik gelbėk manę isz tų žabangų. Jukna sulenkęs pirsztą įkiszo sav į burną ir pasakė tylėk. Paskui pripylęs sklėnyczią arielkos ir padûdamas Sprungiui, isztarė gerk szimtmetines.

Sprungis be atsikvėpimo iszlenkęs sklėnyczią, pasakė: Aczių, poneli, gyvastyje mano taip geros nebuvau gėręs.

— Ryto rytmetyje asz pakalbėsiu, ką reikia žinoti apie Dulkevyczią ir Glemžį, o tu paszauktas asesoriaus, pasakysi, kad buvai pas Dulkevyczią pusę metų, o pas Glemžį 4 menesius. Dabar eik į savo kalużę.

— Sluszuju Vasze blagorodie“, klausau jusų mylistos, viską iszpildysiu. Kalbėjo Sprungis, ir suszukęs „na levo krugom, marsz!“ iszėjo į pirmą seklyczią, kur iszleidęs jį Jukna suszuko: sargai! veskite Sprungį į kalinį.

Vakare sekretoriaus Juknos seklyczioje degė dvi žvakės, o jisai sėdėdamas prie stalo raszė, paszalyje stovėjo žmogus vidutinio ugio, daugiaus kaip pusamžis, su apszarmûtais plaukais, pilkos jo akys lakstė į visas puses, kaip szaudyklė rankose sugrubios audėjos, nosis smaili su nulenktu žemyn galu, paveidi buvo snapui vanago, o nusvirusiais usais judino, kaip katinas ûdegą, kada nori pagriebti pelę. Apvalka to žmogaus buvo iszvokiszko, o ant krutinės szvytavo prisegta skaistvarinė blekė, su areliu ir paraszu „Sotskij“, szimtinįkas. Užtiesą, buvo tai savo locnoje paveizdoje szimtinįkas Pricas, policistas „re et nomine“ daigtu ir vardu, kuris pildydamas savo svarbų urėdą per 28 metus, praleido puskapę asesorių ir sekretorių. Nû jo nepasislėpdavo nei pabėgęs nû pono, nei neraszytas žmogpalaikis; jisai žinojo kiek butelių arielkos pardavė slapcziai žydeliai, o ant galo pažino visus aplinkinius vagius ir vagilėlius, netik numanydamas kas ką pavogė, bet ir ką ketino pavogti, žodžiu sakant, tas policistas galėjo susilygįti su viklu policmonu miesto Londono.

— Asz numanau, kam ponui reikalingos žinios apie Dulkiavyczią ir Glemžį, atsiliepė Pricas, bus sklindžių su smetona.

— Tu senas velne, per keturias sienas matai, isztarė Jukna.

— Kad asz nematycziau kregždžių iszlekiant, negirdėcziau pavasaryje žolę augant, ir nežinocziau, kokia merguže szįmet susivystys, tai ponai nelaikytumėte manę szimtinįku.

— Tavo teisybė, tegul tavę velniai! Gerk judosziau. Tą sakydamas, Jukna pripylęs sklėnyczią arielkos, padavė Pricui, kuris prarijęs tą žemûgę, pasakė: Dekui jums „Vasze blagorodie“. Ui, kad gera sriuba, tai regis, ta pati, kurios baczką radova paslėpta pas tą ponelį padubisyje. Vyresnybei atidavėm smirdėlę, o tą gûdojamą senutę „siudypietuch“ eik szen geidy!

— Nû tavęs Pricai ir patsai velnias nepasislėps. Ryto, kaip asz pasakysiu, tai tûjaus pargabensi prie asesoriaus Raubucziu Dûlkevyczią ir Dirżėnų Glemžį.

— „Sluszaju“ asz anûs raitas pargrusiu, pasakė Pricas, o dabar reikia eiti prigulti, akys jau pradeda merktis.

Jukna isztarė laba naktis, ir Pricas iszėjo isz seklyczios.

(Dar ne viskas)

Isz lietuviszku dirvu Amerikoje

— *Newark N. J.* Norėdami pasidalyti su skaitytojais „Vienybės“ szita linksma žinia praszom patalpit į jusų laikrasztį.

Isz aplinkinės lietuviai žiurėdami ant musų draugystės darbų ir ant musų sutikimo, dyvijas, kad mes nieką nedirbam ant lietuviszkos dirvos. Po teisybei, nors mažai ką dirbame, ale visgi dirbame. Jau treczias metas kaip užsidėjom draugistę po vardu szv. Jurgio, o sziądien jau banke turime sudėję į 500 dol. Priesz septynis metus czia visai buvo mažas skaitlius lietuvių. Galima buvo ant rankos pirsztų lengvai suskaityti, o dabar jau skaitome į 300 gerų lietuvių, ba bedievių ir naujalenkių visai pas mus nesiranda, o

draugystė nors mažam skaitliuje, tik 35 vyrų susideda, ale visi yra geri lietuviai. Per tûs kelis metus skaitlius lietuvių didinos kas metas ir draugystė kas karts auga.

Dėltogi isz lengvo pradėjom rodavytis, jog jau ir mums czėsas sutverti parapiją ir prigulėt prie „Susivienyjimo“. 27 Gegužio mėnesio laikėme pusmetinį susirinkimą ir kaip tik buvo padûtas įneszimas „Susivienyjimo“ reikalûse, buvo priimtas vienu balsu nû visų ir visi kiek buvo ant mitingo, užsimokėjo įstojimą; tûm labjausiai pasirodėm, kad taradąikos lojimą visai neklausom. Ant galo nutarėm suszaukti 30 Gegužio parapijinį susirinkimą ir sutverti parapiją. O per gromatą papraszėm kun. Žebrį ant tos dienos, kad teiktųsį ant tos dienos pributi pas mumis.

Atėjus tai dienai gûdotinas kunįgas atvažiavo. Susirinko lietuviai ant paskirtos salės. Tada mitingas buvo atidarytas per prezidentą szv. Jurgio draugystės. Ant to susirinkimo uždėjome naują parapiją ir iszrinkome jos vyriausybę bei komitetą. Ant naujos parapijos davė kiek kas galėjo, o kun. Žebris, matydamas musų vienybę, sutikimą ir gražų apsiėjimą, paaukavo ant musų katik uždėtos parapijos 10 dol. Ir sutvirtinęs mus tame szventame darbe iszvažiavo. Parapijonai ir draugystė szv. Jurgio siunczia per „Vienybę“ didžiausią padėkavonę dėl kun. Žebrio. Parapijonas. *D. Szopis.*

— *Union City 10 Birželio.* Gûdotinas „Vienybės“ Redytojau teikies patalpinti szitas žinias savo laikrasztyje „Susivienyjimo“ dalykûse. Musų pamarinė arba Rytinė skyrimo „Susivienyjimo“ virszinįkų lietuviszka szalis, kruta: Szioje deszimtoje Birželio paliko nuspręsta su Waterburio „Susivienyjimo“ draukais praneszti broliams lietuviams apie skyrymus ant „Susivienyjimo isz musų szalies virszinįkus. Jau nû praėjusio Balandžio szių metų per gromatas susiraszė visos musų szalies kûpos savo tarpe, kas link „Susivienyjimo“ skyrymo virszinįkų. Visos kûpos tada jau gyvûjanczios nusprendė vienbalsiai ir sutinkamai po keliaropo susiraszymo szitûs perstatyti kandidatais ant „Susivienyjimo“ virszinįkų. Kunįgas Jûzapas Žebris perstatytas „Susivienyjimo prezidantu, Waterburio lietuviszkas klebonas. Vice–prezidentu visos kûpos aprinko prezidentą szv. Kazimiero, draugystės isz Elizabetho N. J.; tas vyras isz savo korespondencijų „Vienybėje“ ir didelės prietelystės „Susivienyjimui“ yra žinomas visiems lietuviams; ant sekretoriaus vėl galėjome perstatyti isz Northamptono Mass. kûpos p. Žukauską, kuris taipogi pasižymėjo darbais dėl labo savo kûpos ir visi lietuviai galėjo patėmyti „Vienybėje“ isz korespondencijų to vyro meilę lietuvystės ir meilę „Susivienyjimo“. Kad mes galėjome tokius vyrus perstatyti isz savo pamarinės szalies, mums negėda priesz Amerikos lietuvius! Kasieriaus aprinkti isz savo szalies negalime, nės neatsiranda isz „Susivienyjimo“ nei vienas, kurs taip butų bagotas, kad galėtų kauciją $5000 užstatyti nepajudinamu turtu, mes todėl ant kasieriaus nû savo provincijos perstatome szių metų „Susivienyjimo“ kasierių Andrių Tepliuszį isz Pittstono, Pa., Luzerne Co. Kas link knygiaus ir kitų „Susivienyjimo“ urėdų, tai tûs pavedame skirti Seimo delegatams. Naujos kûpos musų szalies, jei turės kuri prieszingą ką priesz tas perstatytas asabas, tegul atsiszaukia ant prezidento skyrimo vyresnybės ant žemiaus padėto vardo lyg 4 Liepos. Prezidentas komiteto skyrimo „Susivienyjimo“ vyresnybės Jurgis Baltruszaitis, Union City, Conn. P. O. Box 110.

— *Union, City, Conn. 11 Birželio.* Pagûdotas Redaktoriau, meldžiu nûszirdžiai patalpinti tûs kelis žodžius į „Vienybę“.

Musų miestelis nedidelis ir jame taipgi randasi mažas musų brolių skaitlius. Visi beveik musų miestelio lietuviai yra stiprus lietuvystės dalykûse ir darbûjas nenuilstancziai dėl tėvynės ir savo locno labo. Randasi musų miestelyje szv. Jurgio draugystė, kuri susideda isz 38 tvirtų ir iszmintingų vyrų. Yra czia ir „Susiv.“ kûpa, kuri druczіai laikosi. Bet kaip tarp derlingų ir brandžių kviecziu, taip ir tarp musų darbûjanczіųsi dėl tėvynės randasi ir kukaliai, skaitliuje į pusę tuzino, kurie užmirszę, jog yra lietuviais, skiriasi isz musų taip gražaus burelio ir, prisiraszydami prie lenkiszkos draugystės „Paniatowski“ tampa lenkberniais ir žydberniais, ba į tą draugystę ir žydai priguli ir kada mauszkas arba ickas apsirgs, turės musų minėti broliai jiems patarnauti, o jei kada koks kiszkas nukratys, turės su žydiszku moliu pagaliaus pasitąsyti. Tie musų atskalunai skaito savę gana už mokytus žmones, nės moka pasakyti: nek mi latvini do dupa caluie, mi komendo jusu sasaydy, to ne treba na spoviedzi idet.

Nepavydėkime brangus broliai tiems musų tautiecziams skiriantiems isz musų burelio ir nesipiktinkime isz jų, bet praszydami Dvasios Szventos dėl jų, imkime gerą paveizdą nû kitų miestu lietuvių ir triusėkime visi iszvieno nenuilstancziai dėl labo savo szventos Lietuvos ir dėl savę, tûmet pakelsime ir savo vardą.

Taipogi reikalinga dėl musų miestelio kokio tuzino lietuvaicziu, nės dėl stokos lietuviszkų merginų, musų broliai yra priversti vesti svetimtautes. Dabar jau randas penki, kurie yra apsivedę su svetimtautėms ir isz tokių lietuvių ir jų vaikų jau nieko gero negalima tikėtis dėl lietuvystės, nės, jeigu pati bus lenkė, tai ji ir vyrui savo lenkiszką dvasią įpuczia ir savo vaikus padaro lenkais. Jeigu kuri mergina atvažiavus pas mus tûjaus neisztekėtų, tai ir taip neprapultų, nės galėtų gauti gerą darbą.

Darbai pas mus dabar jau apigeriai eina, nės dirbame po penkias dienas per nedėlią. Bet žmonės isz kitur pas mus atvykę labai sunkiai gali gauti darbą.

Keleivis.

— *Pittsburgh, Pa. 10 Birželio.* D. L. K. Vytauto kareivių draugystės prisiraszė prie „Susivienyjimo“ szie sąnariai: Kazys Kapturauckas, Petras Kasiulionis, Jonas Saurusaitis, Adomas Iczkauczkas, Jonas Stankevyczia, Kazimieras Simanavyczia, Jurgis Ginis, Pranas Valanavyczia ir pavienis, isz Homstead Pa. Petras Kažuczionis.

— *Amsterdam, N. Y. 11 Birželio.* Praszome patalpinti į „Vienybę“. 9 d. szio mėnesio atvažiavo pas mus isz Albany kun. B. Moliekaitis iszklausė visus lietuvius spaviednės, atlaikė szv. misziai ant Krażieczių intencijos ir pasakė gražų pamokslą. Isz ko mes lietuviai labai dżiaugiamės ir szirdingai dėkavojame lietuviszkam kunįgui B Moliekaicziui.

Amsterdamo *Lietuviai.*

— *Chicago Ill. 12 Birželio* Gûdotinas Redaktoriau praszome apgarsinti laikrasztyj

„Vienybėje“, kad mes Chicagos lietuviai, prigulinti į politikiszkus kliubus, susivienyjome ir uždėjome 19 Gegužio szio meto „Lietuviszką Republikoniszką Kliubą“, ir iszrinkome ant virszinįkų sziûs vyrus: A. Staponavyczią ant prezidento, A. Olszevską ant viceprezidento, Vlad. Žachariavyczių ant sekretoriaus. O Komitetas susideda isz szių vyrų: K. Kuncos, M. Varankos ir F. Masionio. Taipogi 8 Birželio iszrinkome ant kasieriaus P. Bakevyczių vietoje J. Armono. Dagi iszrinkome A. Mosickį ant sekretoriaus pagelbinįko ir du į komitetą, beje: A. Jauksztą ir J. Kazlauską, kurie visi tapo per kliubų delegatus patvirtinti.

Taipogi velijame visiems broliams lietuviams raszytis į politikiszkus kliubus ir risztis į vienybę, darbûdamėsi tautiszkai politikiszkûse dalykûse. Musų susiriszimo mieriu yra: sutikmė, vienybė, meilė ir teisybė.

Komitetas.

— *Elizabeth, N. J., 14 Birželio.* Pagal nusprendimą „Susivienyjimo“ vyresnybės, kaip buvo garsinta No. 13 „Vienybės“ — *Naujas rinkimo budas „Susiv.“ Vyriausybės* — yra padalytos visos draugystės ir kûpos, prigulinczios prie „Susiv.“ į penkis apskriczius. Prie musų pamarinio apskriczio yra priskirtos szių miestų draugystės ir kûpos: Elizabeth N. J., Newark, N. J. Amsterdam N. J., Waterbury Conn., Union City, Conn. ir Northampton, Mass. o taipgi prie musų apskriczio priguli ir naujai užsidėjusios kûpos Fairfieldo Conn. ir Atholo Mass. Musų szv. Kazimiero draugystė pripažino tą rinkimo budą už gerą ir iszsiuntė laiszkus į visas pamarinio apskriczio draugystes ir kûpas, perstatydama kandidatus ant prezidento ir viceprezidento. Tapo patvirtinti draugysczių ir kûpų musų apskriczio szie tautiecziai ant szių „Susiv.“ urėdų: gûdotinas kun. J. Žebris isz Waterburio ant prezidento, Vincas Ambrozevyczius, isz Elizabetho ant viceprezidento, Vincas Žukautskas, isz Northamptono ir Jûzas Jankautskas, isz Waterburio Conn. ant sekretoriaus. O ant kasieriaus neatrandame atsakantesnio vyro, tai ir dûdame balsą už A. V. Tepliuszį, isz Pittston'o Pa. Taipgi yra užpraszomos naujos Fairfieldo, Conn. ir Atholo, Mass. padûti savo balsą per „Vienybę“ arba per laiszkus link perstatymo ant „Susivienyjimo“ urėdinįkų kandidatų.

V. Ambrozevyczius, szv. Kazimiero, isz Elizabeth N. J., prezidentas.

— Freelando bažnyczia jau atidaryta ir vėl po senoviai atsiprovinėja dievmaldystė.

— *Baltimore Md., 12 Bir.* Szv. Kazimiero kareivių draugystė ant mėnesinio susirinkimo 27 d. Gegužio nutarė priimti į draugystę ir suvalnomis drapanomis ant tų paczių iszligų, kaip ir kareiviai, nės szis bedarbės laikas baisiai sutrukdė musų kareiviszką draugystę su uniforma ir daugelis sąnarių turėtų apleisti draugystę, negalėdami iszsimokėti už kareiviszkus drabužius ir draugystė negalėtų gyvûti. Sziame laike turi jau 22 vyrai puikius drabužius, dar apie desėtką taisosi, tai tûmlaik užteks, o užstojus geriasniam laikui, kas norės, galės pasitaisyti uniformą. Visi draugystės sąnariai ir norintiejie prisiraszyti prie jos, lietuviai katalikai, turinti nû 18 iki 40 metų, yra meilingai užpraszomi ant ateinanczio susirinkimo, kuris bus 24 Birželio bažnytinėje salėje.

Kožnas lietuvis turi prigulėti į kokią nors pagelbinę draugystę, nės nežinia, kada kokia nelaimė gali patikti, o kas tada tavę gelbės. Taviejie artymai tėvynėje ir gi nieko nepadės. Prigulėdami prie paszelpos draugystės dvigubą naudą turi! vieną, apsiszvieczia labjau ir įgauna tautiszkos dvasios, antrą, laike nelaimės broliszką suszelpimą.

Draugystės sekretorius.

J. Kurtinaitis.

Linksma žinutė. Baltimorėje, 21 dieną szio mėnesio bus įszventintas į kunigus M. Szedvydis. Jis pabaigė dvasiszkus mokslus Baltimorėje szv. Marijos seminarijoje. Po įszventinimo pagrįš į Plymouthą, į Scrantų vyskupystę, prie kurios jis priguli ir kurioje apims lietuviszką parapiją. Kun. M. Szedvydis yra szviesus žmogus, tvirtas lietuvis ir, dar klieriku budamas atsižymėjo kaipo stropus darbinįkas ant lietuviszkos dirvos. Tadgi galima tikėtis, kad tapęs kunigu, dar stropiau ir drąsiau griebsis už tautiszko darbo ir padės varyti nû musų brolių akių tamsybės vortinklius, o ypacz apszvies ir tautiszkai sudrutins musų brolius to kampelio, tos parapijos, kurios taps dvasiszku piemeniu. Tadgi sveikindami linkėkime tam naujam musų dvasiszkam ir tautiszkam karžygiui sveikatos ir ilgo ir nesudrumsto per nevidonus amžiaus.

Rėdakcija.

— *Baltimore „Koperniko Draugystei“.* Kas myli savo tėvynę ir savo brolius, tas matydamas jûs žudomus, nesidairo į szalis ir neveizi ant kitų, bet, užmirszdamas apie savę, padûda kûveikiausiai pagelbos ranką.

Baltimorės lietuviai padarė 5 Kovo atminimą už Kražiecziu ir tas atminimas perskambėjo placziai per pasaulę, nės svetimtautiszki laikraszcziai gražiai apie jį atsiszaukė. „Koperniko Draug.“ papeikia savo *Paaiszkinime* tą apvaikszcziojimą ir atsižada prisidėti prie paneszimo ant jo iszdûto kaszto dėlto, kad laike massmeetingo jos delegatas buvo praszytas sutrumpinti savo kalbą ir, kad kun. Burbos sznekta jai nepatiko. Dyvinai: juk apvaikszcziojimas buvo padarytas nevienos arba dviejų Baltimorės žmogysczių ir ne kun. Burbos ir ne dėl kun. Burbos, bet visų Baltimorės lietuvių dėl savo brolių Lietuvoje žudomų. Tai kaipgi czia maiszyti apvaikszcziojimą su kun. Burbos sznekta? Juk kun. Burba tikt kaipo sveczias buvo ir, jeigu ką kam nepatinkantį pasakė, tai už tai visas apvaikszcziojimas blogas, kurio principas buvo parodyti pasigailėjimą ir užtarti savo brolius? Toliaus minėta draugystė dėlto iszsiżada ano apvaikszcziojimo, kad ji esanti pagelbos draugystė ir nenorinti kisztis į svetimų žmonių barnius.

Nustebėtinas daigtas — juk beveik visos musų draugystės yra pagelbinės ir nėra tokios, kuri norėtų kisztis į svetimus barnius. Tai kaipgi czia vėl kaiszyti draugystės vardą ir svetimus barnius — į grynai tautiszkus patrijotiszkus dalykus?

Ant galo „Koperniko draugystė“ sako „*Kas link Kražieczių, tai mes jiems negalime padûti ranką brolystės, negalime drauge kariauti ir kęsti su jais kanczias....* Czia jau aiszkiai pasirodo „Kop. Draug.“ patrijotizmas, apszvietimas ir supratimas. Mes liûsybės žemėje gyvendami galime savo broliams tėvynėje esantiems daug stipresnę brolystės ranką padûti, ir su daug didesne pasekme kariauti už atjieszkojimą jų tiesų, liûsybės ir teisybės, negu Lietuvoje budami. Kentėti taipgi galime, o ir kencziame lygiai su savo broliais Lietuvoje

esancziais, kada girdime, kad musų tautieczius nevidonai tulame kampe pjaute pjauna. Dar mes, labjau kencziame (žinia, žmonės su jausmais ir tikrai savo tėvynę mylinti), nės liûsoje žemėje gyvendami labjau suprantame ir numanome visus sloginimus ir skausmus savo tėvynės, savo brolių joje gyvenanczių.

Isz to viso pasirodo, kad „Koperniko Draugystė“ (mažiausiai jos tuli sąnariai,) yra pilna tuszczios puikybės, asabiszkumo ir mažai turinti savyje szventos tėvynės meilės. Neturėjome ant mislies szitûm atsakymui minėtą draugystę pažeminti, bet norėjome, parodyti, kad pradedant ką daryti, reikia pirm apmislyti.

Literatiszka peržvalga.

(Pabaiga.)

Nedûcziau vienok galvos už tai, jog J. Jankus yra drauge ir raszytojų visų trijų knygelių.

Pirmutinę ypacz greicziau priskaitycziau vienam isz mųs Amerikos szviesunų, arba kaip jie ten savę ciniszkai vadina bedievių, nės literaliszkumas žodžio ir ans keistas demokratiszkumas, apsireiszkiantis siundinime liaudies priesz poniją ir kunigus, kurį garbus musų demagogai laikydami, matyti, už neiszvengtiną žymę demokratiszko pobudžio, vartoja kûstoriausius žodžius ir sziurkszcziausius iszsireiszkimus dėl paniekinimo sziujų paskutinių ir Dievo, kurs kaipo Aukszcziausias Ponuponas taipjau nedûda jiems ramumo. Ir taipjau paczioje pradžioje savo Nusidavimų autorius dûda pažiti savo grynai demokratiszką pobudį, kad apraszydamas vargingą padėjimą „nužiaminto ir nualkinto jungu baudžiavos burelio“ — nė isz szio, nė isz to prikisza Dievo valiai kaltinybę už nuvarginimą jų, o bajorus lupikus isz savo malonės padaro įrankiu „isz Dievo malonės“ pagamintu dėl nuskriaudimo darbinįko ir jo tiesų, kurias pagaliaus (kaip toliaus nû autoriaus dasižinom) skriaudžia ne tikt bajorai, bet ir kunigija (isz Dievo malonės) „nepasiliko užpakalyje, atsilupdama deszimtines, almužnas ir daugybę kitų atmokesczių nû tų prastumtujų varguczių“.

Užtat autorius nesigaili vieniems ir kitiems epitetų, pritinkanczių pagal jį dėl iszreiszkimo savo demokratiszkos dvasios, kaip tai: „riebiujų, sutukusiujų, pasmirdusiujų didponių“... vargiai be numanydamas, jog panasziu budu raszymo ir panasziais iszdavimais nemažiau prisideda prie ano „beprotiszko burų iszdykumo“, kurį apraszinėdamas net pats pasibjauri ir iszsigąsta; kaip „Fritzai, Metzleriai, Mungeriai, ir kiti burų vadovai, vienok autorius nesusipranta kaltyti už visus anûs burų nepasivedimus, už tukstanczius galvų, nelaimingujų, kritusiujų aukų kerszto apgalėtojų ir nuskriaustos teisybės. Pagaliaus vietoje sąjausmo ar doraus pamokinimo, (kaip galima buvo tikėtis) vietoje suteikti rodas kaip žmoneliai turi ginti savo tiesas, idant ateitėje iszkariautų pritinkanti sav buvį, garbus musų demagogas pabaigoje savo rasztpalaikio dar iszkvailina nelaimingus už „nemokėjimą ginti savo tiesų, pavadinęs jûs nenunokusiais. Tikrai, jog turi už ką pasidėkavot musų darbinįkai szviesiems savo vadovams!?....

Amžiaus galas Poponsko Piloto, kuris buvo sudžia Vieszpaties Jėzaus Kristaus.

Na, kaip jums iszrodo, maloni „Vienybės“ skaitytojai, szis antgalvis! Taip man tiki, garbus musų Martynėlis yra dideliu jûkdariu, kad galėjo iszmislyti dėl parodinimo ano nelaimingo atminimo Piloto, sudžios Iszganytojaus musų, kurs tokią keistą pravardę, tu rėjo, kaip žinoma dėlto, kad paėjo isz Ponto, Pontiszku arba Ponsku yra pavadįtas. Sakycziau autorius knygutės per savo ignoranciją nesuprasdamas prasmės poterių, o vien prisiklausęs nû žmonių, mechaniszkai atkartoja paskui jûs tą klaidą — bet to negalima daleisti isz tos priežasties, kad tolesniame trukyje jis keliose vietose vadina Pilotą Ponciuszų. — Galima tada nuspręsti, jog ir czia iszdavėjas musų „Satiriszkų laiszkelių“ parodė plonumą savo liežiuvio — ką patvirtina ir tolesnė taip keista, suabrįta ir jûkinga knygutės kalba, jog vien „slaunam musų sztukoriui“ pritinkancziai priskirta buti tegali. Beskaitant ją noroms nenoroms atsimeni aną pagarsėjusią musų senovės maldaknygę, vadinamą mųs bobelių paprastai „Jûzapine“, su kuria dar ir po sziai dienai neviens surukęs musų senovės garbįtojas nebegali persiskirti, o kad užtėmiji kartais tokiam senybam konservatistui ar konservatistkai, jog turime jau, dėkui Dievui, ikvaliai naujasnių ir tobulesnių maldaknygių, ir kad anas netikusias reiktų mesti szalin. „Tai vaikeli, sako, su szitaja jau nû mažų dienų susipažinus, tai ir litaros aiszkesnės ir suprantu geriaus nė kaip ten tas jusų naująsias“. — Kadangi ne viens isz mųs amerikieczių turbut ne turėjo laimės matyti tą gana jau retą musų senovės palaiką, privesiu czia kelis paveikslėlius isz minėto „Amžiaus galo“, o turėsite sykiu iszmanymą ir apie Jûzapinę. Ir taip, paveizdan, Poponskasis szitaip pasakoja apie savo bėdas kitam rymėnui Albenui: „Mano diedas (esant) konzulas Pantijus iszspaudė szpetnas pazgordas ant Rymo, vainoje su Semitais, antras papûlė pas Portus, o asz — asz — pastatė senis kupką ant stalo“, – o Albinas atsako: „Vitelis prafektas savę apskundė ciecoriui, kad Hebrajonus pakoravodinai ir Samaritijonus iszteriojei, — o mažu Judeoje žydus mardavojei? mažu viernûsius Sicilijoje?“.... Bet Poponskas jį sudraudžia tarydamas „ne kalkalbėkim apie smutnus atsitikimus, žinai, jog naktis yra motina smutkos (dagi navatnybė!!) Toliau galima susitikti su „atvoga“, „apsoda“ (lenk. osada) prigatavoti, „nusipakarijęs, „storotis“, „szumas“ „glaunas“, „slabnus“, burdas, viera, uvoga, žodžiu, „czielą maschineriją“, senovės žodžių, kuriems „akrutnesnių“ — menkai ką daugiaus galima rasti paczioje anoje senovės krautuvėje. Berods nėra joje: zalecyti“, „priestavot, abliubeniczios“, mecius, asablyvas, nędznas, serdecznas, mizernas, dapravodyti ir tam panaszių perlų Jûzapinės, tacziaus vien tikt dėlto, jog tie žodžiai, kaip sakosi, neparėjo isz kaliejos.

Bet jei stebėtina yra drąsa raszytojaus tos knygelės, ir nesumanimas siekio, dėl kurio leido minėtą „ridiculosum“ į svietą, tai jû paslaptingesnė yra mislis kytro josios iszdavėjo, kurs tiesiog rizikavo kasztais iszleidimo minėtos knygutės, kadangi visai netikėtina, jog sziądien dar rastusi tiek pasekėjų „Jûzapiniszkumo“, jog galėtų papildįti nors kasztus jos iszleidimo, o kur jau pelnas. Berods, atsiminiau, juk mųs iszdavėjai moka ir pasiszvensti, kada apystovos to reikalauja, juk jie tarnauja įdėjai! Taigi dėlei tos augsztos įdėjos, įdėjos mokslo ir mokinimo kitų iszleido musų Bitėnų idealistas, dagi ir *Sapnų knygelę*, isz kurios galima bus kiekvienam troksztancziam apszvietimo pasimokyti *iszreiszkimą kiekvieno sapno ir kas ateitėje stosis.*

Pasudûnietis.

Jelena.

Apysaka isz praeites.

Tamsus kalinis raudonų plytų murytas,
Isz visų pusių sargyba tvirta apstatytas.
Kas gi galėtų tokią mislį turėti,
Kad ten gali Lietuvos valdonas sėdėti?!
O, užtiesa, ten szvent's galiunas užrakytas,
Narsus Vytaut's nů savo brolio uždarytas.
Neturi jis ten tarnų jo priklausanczių,
Negirdi jis trimitų ant karės szaukianczių;
Tiktai mini Lietuvių garsius žygius kovų,
Kad' su tėveliu ėjo naikinti kryžiokų kraujagerių.
Ant kedės paszlijęs, sėdi sienop atsirėmęs,
Ir savo galingas rankas ant krutinės sudėjęs;
Nů savo skaisczių veidų gailias aszaras braukia,
Kas gal' apsakyt', kokį skausmą szirdies jauczia?
Tik umai kalinio sunkios durys sužvangėjo:
Kunigs pamatė, kad jo mieliausia prisiega įėjo;
Ona jos vardas buvo, kuri be vyro rimti negalėjo,
Tad' su savo vierna tarnaite jo lankyt atėjo.
Galiunas pakilęs ir neramiai į szalis pažvelgęs,
Stovėjo, savo galva žemyn nuleidęs.
Nepoilgam tarė: „Pacziut' mano mieliausia!
Sakyk, kaip asz galiu iszlikti nů myrio baisiausio?
Sztai jau nedoras Jaugėla peilį galanda,
Idant greicziau nuimti mano galvą nů sprando?
Ak! jis nugalavo mano tėvelį mieliausį,
Keistutį, isz Lietuvos valdonų narsiausį;
Ir man gal' atsitikti tok's nelaimingas likimas,
Mano brolėnas visiszkai ne yra man isztikimas!!"
Ona iszvydus tokioj' nelaimej' savo vyrą, aszaromis apsiliejo
Isztart' žodžio nů skausmo szirdies negalėjo.
O tarnaitė iszgirdus tokius žodžius savo pono,
Žinodama, kad ne Vytaut's, nė'ra Lietuvai kito tokio valdono.
Pajudyta brangios tėvynės tikra meile,
Ir tikisi, kad Vytaut's bus dėl jos dide laime.
Su linksmu veidu tarė. „O vieszpatie galingas!
Žinau, kad dėl manęs visad buvai geradėjingas,
Tad' palikie manę sziam kietam urve kalėti,
Jei tik savę galėtum iszsigelbėti;
Nusivilk savo rubus, o su mano apsidenk kuną,
Ir nů Jaugėlos isztruksi, kaip nů smarkaus Perkuno.
O asz czia likus nudůsiu tavę, kunigaikszti drasus,
Ir priimsiu dėl meilės tėvynės, kad ir smarkiausius skausmus,
Nesibijau asz myrio, nė didžio kentėjimo
Drąsiai mirsiu dėl labo tėvynės su tylėjimu".
Vytaut's iszvydo szirdį savo tarnaitės
Pilną tėvynės meilės, kaip kokios dievaitės:
Slenkte slenka nů jo debesis nuliudimo
Ir veikiai viltis atsiranda tolesnio gyvenimo.
Greitai jiedu savo rubais apsimaino,
Ir buvo jau kunigs su paczia beiszeiną,
Bet pirm to szitaip jis į tarnaitę prakalbėjo.
(Ir jam pacziam tik aszaros nebyrėjo)
„Ak! pasilieki tu czia mergele jauna,
Kentėk dėl tėvynės meilės, tu drąsi Jelena,
Priims Dievas tavo skausmą už didžius darbus,
Rasi tu dangůse už tai nesuskaitytus skarbus".
Ilgai su jaja kalbėti negalėjo:
Nės jam kůveikiausiai iszeit' rupėjo.
Da kartą pažvelgęs ant szlapių sienų,
Tamsaus kalinio, vietos jo kentėjimų.
Drąsiai žengė per duris su prisiega
Ir tokiu budu apgavo ten stovintį sargą.
O drąsi Jelena kalinyje pasiliko,
Į treczią dieną nukirsta liko.
Sziądien jos nė ženklo neliko
Viskas per tiek laiko kapůs' dingo;
Tiktai jos vardas stiprina musų szirdį,
Nės mes randam' jame drąsybę ir viltį.
Lietuvi mielas! skaitymas szios pasakėlės
Lai pakele tavo szirdyje meilę tėvynėlės.
O jus szventos Lietuvos dukrelės,
Pražydusios, it kvietkelės, jus jaunos mergelės,
Ar mylit jus savo brangią tėvynę
Kaip mergelės senos gadynės?!
Asz szaukiu su skausmu szirdies didžiu,
Kad jus nemylit sziądien tėvynės suvisu!
Pasižiurėkit, ką jus sziądien darot!
Jau Amerikoje savo kalbą szalin varot,
O vis tik angliszkai tarp savęs plepėti
Paprantat, kad tik greicziau savo iszsižadėti,
Jau patrotyjot suvisai tą branginybę, dorybę
Ir vis tik brendat į didesnę paikybę.
O nekaltybę! kur dingai tarp Amerikos mergelių?
Ak! jau tu seniai palaidota ant szaltų kapelių!
Jei szią pasakėlę skaitysi, jauna mergele,
Arba ir tu jau suaugus žmonele,
Tegul tavo szirdis užsidega meile tėvynės
Tad' dvasioje datirsi didės ramybės.

K. S.

LIETUVOS ISTORIJA

nů seniausiu gadyniu iki Lublino unijai.

PARASZYTA SIMANO DAUKANTO BUVUSIOJO VILNIAUS UNIVERSITETO PHILOSOPHIJOS MAGISTRO.

(Tąsa).

Paszalus versmėms ir baloms, tylu iszleido kelis tukstanczius pirmu tiesų kelią skinti į Maskvą per girias ir miszkus, kuriůmi pats įkanden keliavo dieną ir naktį be pailsio su kariauna, idant neiszstruktų, nei vienas netrasiojo, nei grobio griejo ir vis ką reikiant kariauna už naudą pirko; jau Lapkristyje Olgerdas apgulo pilę, Volok Lamskij vadinamą, kurią kuningaikszti, Vasilius Berczuisk a) gyniojo, į kurią Lietuviai įsilaužę ir patį kamendotą Vasilių užmuszę, bloszkėsi ant paczios Maskvos ir 6 dienoje Grůdžio mėnesio, metůse 1370, su savo broliu Keistucziu sugulo į abazą pamuriůse Maskvos. Per asztůnias dienas siaubusiu ir teriojusiu, trumpai sakant kirtusiu, kas buvęs kertamas, deginusiu, kas deginamas, drevėjusiu kas drėvėjamas, versdamu papilius ir apygardas į rustą tyrą. Dimitrij, d. kuningaikszti Maskolių, ką bedaryti su savo

a) gal Berezinsk? Perraszytojas.

bajorais sutarė, nors karei rustaujant, pirszti Olgerdo dukterį Anastaziją už Vladimiero kuningaikszczio, savo brolio sunaus, ant ko Olgerdas sutarė. Tokiu pragumu, 1371 m., 15 dienoje Birželio mėnesio, sandaras padarė, kuriose vienok nieko neminavojo apie Mikolą, Tverų kuningaisztį, savo szvogerį, dėlko tą darė, nėra dar žinoma.

Negalėjo ilgesniai Lietuviai Maskolių beraminti, reikėjo namon grįżti ir butą gynioti nů Vokiecziu: kaipo jau praėjusį rudnį (1370) atkeliavo naujos gaujos meldżionių Lietuvių ir Żemaiczių kariauti, kurias atvedė du broliu Leopold ir Albrecht Austrijos vieszpacziu su Steponu ir Pridriku Bavarijos kuningaikszcziu ir kitais kuningaikszcziais ir vieszpacziais, kurie daugiau ne 10,000 rimtos joties turėjo, nujautę Lietuvius ir Żemaiczius su Maskoliais kariaujant, susinėrė su kryżeiviais Karaliaucziuje ir traukė į Ragainę; tenai perskiedęs d. mistras savo kariauną į dvi dali, su viena pats traukė Nemunu pagal į Labegirį, nů tenai į Pamedżius, kurias srytis be malonės į tyrą ir vandenį apvertė; su antra dalia kariaunos marczelga įsigrudęs į paupius Juros visą barą Kaltinėnų, neesant namieje apginėjams, į rustą tyrą apvertė, nors gyventojai nujautę Vokieczius artinancziusi į girias ir versmes buvo prasikraustę, vienok ir tenai jůs prigavęs, vienus iszkirto, kitus nuvergė, nors daug tenai galą gavo paczių meldżionių. Paskui įsigrudo jis į Vaikių arba Vaigių pavietą, kurioje su antra dalia kryżeivių nusiaubė kardu ir ugnia pavietas Raseinių ir Eirogalos iki Gesavos, kuriose per 6 dienas sariojo, drevėdamas ir teriodamas, kas buvo gyvas likęs nů kardo, tas kliuvo į nagą; niekame tenai Lietuvių ir Żemaiczių nesutikdami, dżiaugėsi, grįždami antru atvėju Żemaiczių srytį tarp Juros ir Neviežos upių ugnia ir kardu baisiai baisesniai nusiaubę, parkumpė laimingai su didele daugybe imtinių į Karaliaucziu. But dar akal grįžę, jei nebutų ankstyba żiema užszokusi: kaipogi żmonės nebepaspėjo apsnigus rudenį javų nů dirvų benuvalyti, bet Grůdyje ir Siekyje taip radosi szilta, jog pradżioje jau Sausio mėnesio sniegas nutirpo ir żmonės javus nuvalyjo, kuriůs buvo rudenį apsnigę. Darin adrėkis, prasti keliai, upės patvinusios ir didis sunkumas svetimame kraszte peną gauti užturėjo meldżionis su kryżeiviais Karaliaucziuje, kurie dar tarp savęs susirieję namon paskido.

Vienok Keistutis, parkumpęs isz Maskolijos, norėjo už minavotasias teriones nugiežti apmaudą ant kryżeivių, darin su rimtais pulkais Żemaiczių gulo į Parusnį ir visą srytį Jůdlaukių (rasi Užlaukių) į akmenį ir vandenį apvertė, pilę żeme aprausė ir kas tiktai vokiecziu ir krikszczioniu vadinosi, tas sugniužo nů rusto kardo įbingusio Żemaiczio; but dar ilgesniai tenai lėbavęs Keistutis, jei nebutų Insterburgo kamendotas Baldersheim įpůlęs į Żemaiczius ir tůmi nepagrąžinęs Keistuczio namų savo gelbėti: kursai vienok su didżiu grobiu laimingai namon pagrįżo.

Dienu nematu, kaip sako tuli raszytojai, abi pusi pagrįsusi. krauju beszlakinanti, paliaubas ant 4 metų padarę. Nors brostviai, įdykę ant lobio ir grobio, nurzgėjo ir nenorėjo liautis kariauti Lietuvių ir Żemaiczių, vienok d. mistras, reikalaudamas atvangos, nusiuntė 12 brostvių, kaipo vadėjų, Lietuviams, kurie taippat 12 savo kilties vyrų nuleido kryżeiviams. Kiekviena pusė, ką turėjo savo valdżioje, galėjo veldėti lyg paliauboms pasibaigiant. D. mistras taip buk dżiaugęs tomis paliaubomis, jog liepęs visame Parusnyje per dvi dienas bažnycziose melstis, buk ir pats marczelga Marienburgo bažnyczioje visą naktį perpoteravęs.

Rasi Lietuviai ir Żemaicziai nebutų tų paliaubų su kryżeiviais darę, jei kitoje pusėje kitos nelaimos nebutų jų spaudusios: kaipogi Mikolas, Tverų d. kuningaiksztis, nors vis spaudamas, kaip virsziaus minavojau, vienok turėjosi Lietuvių ir stigavojo Olgerdui, jog Dimitrij, d. kuningaiksztis Maskolių, kůmet nors gorins paczią Lietuvą ir norįs tůs krasztus jai atimti, kuriůse gyvena Gudai krikszczionys Lietuvių valdżioje. Olgerdas rįżosi vėl į Maskoliją traukti; to dėjus sukėlė kariauną, pats nebkeliavo, bet iszrėdė savo brolį Keistutį su jo sunu Vytautu ir Endrieju, savo sunu kuningaikszcziu Drujos, kursai negalėjo savo brolio Keistuczio nei gudrybe, nei veikumu, nei karės ketėjimůse pranokti, jei nenarsesnis ir vikresnis, tai jam lygus buvo. Darin Keistutis, pavasariui prasidėdant, taip staigu antėjo Maskoliją, jog artojai ir bajorai, dirvose betriusinėdami, kliuvo į nagą Lietuviams; kaipogi tokiu laiku Lietuviai antėjo, kad vos sniegas buvo nuėjęs ir upės patvinusios; darin nieksai tarp Maskolių nevilės jų viduryje savo żemės regėti, kurie tůmi żygiu daugiau siaubė, ne kaip grumės su Maskoliais: kaipgi Keistutis apvertęs apygardas į rustus tyrus, 1372 m., 6 dienoje Karvelio mėnesio, paczią pilę Perijaslaul sudegino, nů tenai pasitraukę, susinėrė su kariauna Mikolo, kuningaikszczio Tverų, ir nuteriojo apygardas Dimitrijo pilės, kuri turėjo iszsipirkti nů jo nauda. Nů tenai sukos į Kaszino apygardas, kurias taip nuteriojo — ir pati pilė turėjo taippat nauda iszsipirkti ir urėdui jos liepė prisiekti, jog nů sziol klausis kuningaikszczio Tverų; pargrįždamas dar užėmė pilę Tarżek, į kurią Mikolas, Tverų kuningaiksztis, taippat įdėjo savo urėdą. Atėjęs ant galo pas Możeiską, tůjau pilę apgulo ir, vėtra įsilaužęs, savo kareivius, kelionėje nuvargusius, atilsino. Paskui iszėję Lietuviai į vieszkelį karės reiszkėjį nuleido į Maskvą, kuriam, įdůdamas degantį knatą, tarė: „bogink Dimitrijui į gromatos vietą szį knatą degantį ir pasakyk, jog lyg jam nesudegus, Lietuviai ir Żemaicziai bus Maskvoje ir tenai į rumus vieszpaties, kaipo pergalėtojas, ragotine įsmeigiąs su tůmi paraszu: „ne tas yra karvedżiu, kursai keta kariauti, bet tas, kursai neketėdamas kariauja". Lietuviai, per 18 trukų budami nů Maskvos, su tokia greitybe baužė, jog mažne pirmiaus jie atėjo pas Maskvą, ne kaip reiszkėjas pagrįžo. Buvo tenai pati Velykų naktis taip garbinga ir su iszkilme nů krikszczionių szventama: kaipogi Dimitrijui einancziam į bažnyczią, pranaszas, užszokęs taką, pasakė Lietuvius užėmus Możaiską ir vienu trukiu bauża į Maskvą. Vieszpats nenorėdamas į tą tikėti, ką jis stygavojo visą naktį bažnyczioje persimeldęs. Bet rytametą ausztant dar pamatė vėliavas Lietuvių blizgant ant kalno, Poklon vadinamo, pamuriůse Maskvos. Koksai tenai rados subrusdis ir tranksmas, kiekvienas gali matyti. Dimitrij, atsibudęs it isz sapno, ėmė rėdytis, liepdamas visiems ginklůtis ir leisdamas į visas puses įsakymus gintis, bet laiko nebebuvo: kaipogi Lietuviai tůjau Maskvą apgulo ir tenai peno nebįleido, kuri negalėjo nei kaip ilgai gintis, stokůdama peno, už vis daugybei svieto supludus ant szventės. Kad tům tarpu jau Lietuviai papilius grusdino, murus ardė ir drevėjo, ką užeidami.

(Toliaus bus.)

Užmokėjo už laikraszti.

"VIENYBE LIETUVNIKU".

P. Korsake Quinsigamond	$1,00
J. Szliekaitis „	„1,00
A. Pajaujis Plymouth	„2,00
J. Czepla „	„1,00
P. Markun Bedford St.	„1,00
J. Raulynaitis Scranton	„1,00
J. Anskis Glenlyon	„1,00
J. Kupczinskas Shenandoah	„1,00
M. Kairaitis Canton	„1,00
J. Nausad Chicago	„2,00
P. Skunski Cleveland	„2,00
J. Roman Mattituck	„1,00
J. Ruben Freeland	„2,00
J. Daukszis Wilkes Barre	„1,00

Lietuviszkas Daktaras!

Tik ką atvažiavo isz Lietuvos tikrai lietuviszkas didelio mokslo daktaras p. J. M. Stupnickis ir atidarė dabartės savo ofisą Plymouth, Pa., 111 Main str. Todėlgi, jei kas isz musų brolių arba seserų serga arba apsirgtų, linkiame atsilankyti pas savo tautietį p. Dr. Stupnickį, kuris jums suteiks visokias rodas gražioje lietuviszkoje kalboje. Ofisas jo atidarytas kasdien nů 9 ryto iki 3 popiet.

Kurie norės rodas gauti per laiszkus nů p. Dr. Stupnickio, tegul siunczia gromatas į „Vienybės" Redakciją.

Balius! Balius!

vėl Pittston'e, Pa., bus didelis balius daromas szv. Kazimiero draugystės ant „Armory Hall", 4 dieną Liepos [July] per dieną ir naktį grajis muzykė, kad net viskas skambės, lietuviszkus szokius, todėlgi broliai ir seserys nesutingkite nů szilumos, bet visi kůnodailiausiai apsirėdę ateikite ir pasilinksminkite, *gražiai praszome.* Tikietas 50 c.

Didelis Balius!

bus laikomas szv. Petro ir Povylo draugystės 3 d. Liepos [July] ant salės M. Paciukonio, Milutie, Pa. Prasidės ant 7-nių vakare ir trauksis iki 6 ryto. Yra meilingai užpraszomi broliai ir seserys netikt vietiniai, bet ir isz apylinkių. Muzykė grajis puikius lietuviszkus szokius.

Tikietas 25 c.

Balius! Balius!

Didelis puikus dar iki sziol nebuvęs Pittstono jaunikių draugystės balius!! bus 26 d. Birželio Pittstone, Pa., ant salės„ Armory Hall", grajis lietuviszka orkestra taip grynai lietuviszkus szokius, kad bobelės su seniukais neiszkes neszokę, todėl jus jauni broliai ir seserys, maloniai praszome neužmirszkite ant to baliaus atsilankyti netiktai isz vieno Pittstono, bet ir isz visų apylinkių. Pelnas nů baliaus eis ant įtaisymo Pittstono lietuviszkos bažnyczios naujų su trubomis vargonų. Prasidės ant 7 vakare. Tikietas tiktai 25 c.

Didei Puikus Balius!

bus keliamas 25 d. (panedėlyje) ant salės „Snees", Carbondalle Pa., ant naudos szv. Stanislovo draugystės.

Gražiai praszome visus Brolius ir seseris, netik vietinius, bet ir iszapylinkių, atsilankyti ant baliaus. Muzikantai bus grynai lietuviszki ir grajis lietuviszkus szokius.

Tikietas — — 35 c.

Knįngos

pargabentos isz užmarės:

Istoriszkos dvasiszkos įtalpos knįgos,

Maldų knįgos,

Aukso Altorius, arba Szaltinis dangiszku skarbu 2.00 iki 3.00.
Garbe Diewuj ant auksztybės „ „ „ $1.50.
Balsas Balandėlės 1.25c., 1.50c. ir 2.00c.
Kninga giesmių arba Kanticzkos „ 75c.
150 Psalmu Dowido karaliaus ant paveikslų kanticzkų 75c.
Gyvenimas Vieszpaties Jezaus Kristaus, 75c.
Istorija seno ir naujo istatymo su abrozėl. 15c.
Istorija seno istatymo „ „ „ 25c.
Gyvenimas Marijos „ „ 20c.
Menuo Szwencziausios Marijos Panos 30c.
Sopulej Motynos Diewo „ „ 20c.
Evangelijos supuikeis apdarais 1,00c.
Gywenimaj Szwentuju, ant visų metų kožnos dienos, pirma, antra, treczia ir ketvirta dalis už kožną dalį po „ „ „ 65c.
Gyvenimas szv. Benedikto Labro „ 10c.
Stebukłai Dievo Szvencz. Sakramente 40c.

Istoriszkos knįgos svietiszkos įtalpos.

Istorija Lietuvos „ „ „ 30c.
Trumpa senovės Lietuvių Istorija 10c.
Aplinkrasztis kun. Petravyczlaus į Vilniaus dźiakonystės kuningus 1870 m. „ 5c.
Už ką mes lenkams turime buti dėkingi arba nedėkingi, gražį knįgutė kurioje apraszyta visi musų prietikiai su lenkais nů pat krikszto Lietuvos 5c.
Žiponas bei žiponė „ „ 40c.
Žirgas ir vaikas „ „ 20c.
Vytautas didis Lietuvos kunigaikszlis 30c.
Apie senovės Lietuvos pilis „ 10c.
„Auszra" keturių metų puikiůse apdarůse po $1.25 kninga, visas perkant 4.00c.

Knįgos poetiszkos.

Senkaus Jurgis „ „ 15c.
Vitoliorauda, puikus poematas isz senovės lietuvių gyvenimo, 2 knįgos 1.25c.
Důnelaiczio pavasario linksmybės 10c.
Konradas Valenrodas — — 10c.
Tėvyniszkos giesmės — — 5c.
Jůkaunos dainos „ „ 5c.
Naujos dainos „ „ 10c.
Birutės dainos „ „ 10c.
Tėvynainių giesmės „ „ 40c.
Pirmutinis degtinės varytojas puiki komedija 5c.
Ponas ir Mužikai, Drama penkiose permainose, paraszyta Aleksandro Gužuczio, 15c.

Apysakos.

Pałangos Juze, linksmi skaitymai „ 20c.
Kas teisybė tai nemelas puikios apysakėlės isz lietuvių gyvenimo 15c.
Pajudikime vyrai žemą, puiki apysaka paraszyta patrijotiszkoje dvasėje pagal vengriszką pono A. isz B. autoriaus knįgutės „Kas teisybė tai ne melas 15c.
Pasaka apie Szaltabuzius (jůkinga) 5.
Žiemos vakaro adynėlė, vokiszkom raidėm 20c.
Mužikėlis „ „ „ 15c.
Vaikų kningelė „ „ 15c.

Moksliszki rankvedžiai ir kitokios knįgos

Lietuviszka Gramatika paraszyta kunigo Mikolo Miežinio 50c.
Abėcėla „ „ 30c.
Kninga dėl iszsimokinimo rokundų 25c.
Kninga dėl iszsimokinimo visasvietinės kalbos 15c
Apie buwimą Diewo „ „ 5c.
Grieszninkas priverstas metavotis „ 15c.
Pamokslai apie trusą „ „ 5c.
Talmudas ir musų žydai „ „ „ 10c.
Szkala su kalba „ „ 20c
Prieszauszris „ „ 20c.
Kaip įgyti pinįgus ir turtą „ 20c.
Girtybė 5 1 10c.
Genių dėdė, gražį pasakutė kur iszrodyta, kaip labai svietą slogina maskolių valdžia 5c.
Trumpa peržvalga lietuvystės darbų Amerikoje 20c., dėl perkupczių po 10c.
Kalendorius ant 1889 m. 25c. ir ant 1890 m. 10c.

Įvairios dvasiszkos knįgos,

Pamokslai ant didžiųjų metinių szvenczių ir didžiosios nedėlios, 50c.
Tiesos Žodżei, 35c.
Filotea arba kelias į maldingą gyvenimą 50c.
Pokilis Szventųjų „ „ „ 15c.
Iszguldimas metiniu szwenczių labai naudinga kningelė 10c.
Mokslas Rymo katalikų „ „ 40c.
Kas yra griekas? „ „ 15c.
Nekaltybė „ „ 20c.
Vartai dangaus „ „ 15c.
Pekla, arba amžinas pragaras 75c.
Arielka yra nůdai; su illustracijomis 30c.
Gamas apie bajsybes Diewo sudo 25c.
Raktas į dangų „ „ 15c.
Didžioji nedėlia „ „ 5c.
Kaip Sumenią nuspakajįti „ 15c.
Vadovas į dangų „ „ 40c.
Prisigatavojimas ant smerczio „ 40c.
Draugija dėl duszių „ „ 5c.
Lietuviszkos miszios „ „ 10c.
Visoki Abrozėliai su maldelėmis po 5centus.

KNINGOS

ŁOCNOS SPAUSTUVĖS.

Lietuvos Istorija, nů seniausių gadynių iki Gediminui D. L. K., paraszyta 1850 m., Simano Daukanto. Kninga pirma, gaunama už 1,50c
Budas Senovės Lietuvių Kalnėnų ir Žemaiczių paraszytas Simano Daukanto, gaunamas už 1,00.
Istorija Katalikų Bažnyczios, „ 1,00.
Europos Istorija su žiamiapiais „ 50 ct
Lietuviszkos Dainos isz visur surinktos 200c.
Pasakojimas Antano Tretininko paraszė vysk. Žemaiczių Motiejus Valancziauskas, 25 ct.
Ponas Bartkus, paraszė kun. A. Burba, 20 ct.
Dievaitis, apysaka szios gadynės 1,00 ct.
Apieka Diewo „ „ „ „ $1,00.
Aukso Veresis, labai puiki drama „ 20 ct.
Bolesławas arba antra dalis Genowefos 30 ct.
Du pujkus apraszymaj apie nedorybę žydo ir piktą augynimą wajku $1,00.
Eglė, žalczių karalienė ir Iszgriovimas Kauno pilies 1362 m., du puikus dramatai paraszyti Aleksandro Gužuczio, 25c.
Historije gražios Katrukos ir jos visoki „ „ „ atsitikimai 10c.
Historije apie gražą Magelioną, dukterį karaliaus isz Neapolio ir apie Petrą kareivį 40c.
Historije isz laiko Francuzkos „ „ vainos Afrikoj' 30c.
Isz po budelio kalavijo ir Kajimas, dvi puikios apysakos, ant lietuviszko perdėjo V. Stag. 50c.
Istorija Septynių Mokintojų „ „ ir Lietuvio Sapnas 50c.
Jurgis Miłoslawskis — — 80c.
Juozapas Koniuszewskis, arba kankinimas Unijotų po valdžia maskoliaus 50c.
Konstitucija dėl darbinįkų — 10c.
Namelis pusteinįko — — 75c.
Nedorybes Rymo Ciesoriu, historije isz laiko „ „ ponawojimo Nerono 80 ct.
Pujkus apraszymaj tikru atsytikimu isz „ „ czesu wajnos 1863 metu 40 ct.
Prawadnikas angelskos kalbos neabdar. $1,00
„ „ „ abdarytas $1,25.
Pujkus apraszymas apie Lietuvą „ $1,00.
Rinalda Rinaldinas „ „ „ $1,50 ct.
Senowes apraszymas apie Duktery „ „ Filypo Karejwio 50 ct.
Sumyszymas arba bajme tury dydeles akis
Tykra teisybe isz Suwałku gubernijos 15 ct.
Szwiesa Diewo „ „ „ „ 65 ct.
Titkus Persų Karalius, „ „ 25 ct.
Užsystanawik ant to geraj „ „ 50 ct.
Witas ir Korynna historije isz laiko persekiojimo Bažnyczios S. per Deoklecijana 95 ct.

Lenkiszkos kningos

maldų pargabentos isz užmarės.

Westchnienie duszy pobożnej, zbiór nabożeństw i pieśni z przydaniem Drogi krzyżowej, Gorzkich żali i psalmów „ „ „ „ „ 1,50c.
Złoty Ołtarz czyli zbiór nabożeństw dla chrześcian i katolików „ „ „ „ „ 1,50 c.
Ołtarzyk czyli zbiór nabożeństwa dla młodzieży katolickiej „ „ „ „ „ „ 70 c.
Wyborek nabożeństwa dla młodzieży katolickiej 50 c.
Mały złoty ołtarzyk dla pobożnych dzieci katolickich „ „ „ „ 45 cent.

ISTORIJA Katalikų Bažnyczios gaunama yra pas Rev. A. Burba Plymouth Luz. Co. Pa. Box 1053; pas Rev. P. Abromaitį Jordan st. Shenandoah, Pa. kasztůja $1oo.

PIRMUTINĖ

UŽEIGA

dėl lietuvininkų pas

SILVESTRĄ PAUKSZTĮ

Edwardsville, Pa.

Jeigu sziczia atkeliausi,
Tai pas Paukszlį viską gausi.

Arielkų visokių, alaus gardaus, vyno cigarų ir t. t.
Ateik broli pamatyti,
Ir to visko pabandyti.

Kas nori gero tavoro gauti ir skanaus gėrymo ragauti, tegu atsilanko

pas **Joną Žukaucką**

Plymouth, Pa.